

Svensk författningssamling

Elmarknadslag

Utfärdad den 18 juni 2026

SFS 2026:1281

Publicerad
den 24 juni 2026

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om transport och leverans av el och om driftsäkerheten hos det nationella elsystemet.

2 § Lagen är indelad i följande kapitel:

- 1 kap. Inledande bestämmelser,
- 2 kap. Systemansvar,
- 3 kap. Driftsäkerhet,
- 4 kap. Avgränsning och åtskillnad av systemansvarigas verksamhet,
- 5 kap. Redovisning och revision av nätverksamhet,
- 6 kap. Anslutning till elnätet,
- 7 kap. Transport av el,
- 8 kap. Fakturering av elnätskunder och konsumentskydd,
- 9 kap. Intäktsram för nätverksamhet,
- 10 kap. Mätning av transporterad el,
- 11 kap. Balansansvar,
- 12 kap. Leverans av el,
- 13 kap. Aggregeringstjänster,
- 14 kap. Energidelning,
- 15 kap. Avbrottsersättning,
- 16 kap. Avbrytande av distribution av el till konsumenter,
- 17 kap. Kommunala elföretag,
- 18 kap. Tillsyn, uppgifter enligt EU-rättsakter och avgifter för myndighetsverksamhet,
- 19 kap. Förseningsavgifter,
- 20 kap. Straff,
- 21 kap. Överklagande och handläggning i domstol.

¹ Prop. 2025/26:240, bet. 2025/26:NU25, rskr. 2025/26:386.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1711, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

3 § I lagen (2026:1283) om elektriska ledningar finns bestämmelser om tillstånd att bygga eller använda starkströmsledningar (nätkoncession) och om elektriska ledningar som dras fram inom ett område för väg, järnväg, tunnelbana, spårväg eller vattentrafikled.

4 § Bestämmelser om elsäkerhet finns i elsäkerhetslagen (2016:732).

Ord och uttryck i lagen

5 § I denna lag avses med

Acer: den byrå som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 av den 13 juli 2009 om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter,

aggregering: en sammanslagning av flera elanvändares förbrukning eller sammanslagning av producerad el för försäljning, anskaffning eller auktionering på elmarknader,

aggregeringstjänst: en tjänst som förutsätter aggregering,

balansansvar: det ekonomiska ansvaret för att det nationella elsystemet tillförs lika mycket el som tas ut i en uttagspunkt eller att lika mycket el tas ut från systemet som det tillförs i en inmatningspunkt,

balansansvarig part: en sådan balansansvarig part som avses i artikel 2.14 i EU:s elmarknadsförordning,

delad el: el som produceras och förbrukas inom energidelning,

distribution: transport av el för någon annans räkning genom ett distributionssystem,

distributionssystem: ett system för transport av el genom ett lokalnät eller ett regionnät,

dynamiska elpriser: priser som återspeglar de priser som vid varje tidpunkt gäller på spotmarknaderna med ett intervall som minst motsvarar frekvensen för avräkning på marknaden,

efterfrågefleksibilitet: att en elanvändare ändrar sin förbrukning jämfört med sitt normala eller nuvarande förbrukningsmönster som ett svar på marknadssignaler eller med anledning av att någon har antagit elanvändarens anbud att minska eller öka sin förbrukning mot en bestämd ersättning på en sådan organiserad marknad som avses i artikel 2.4 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1348/2014 av den 17 december 2014 om rapportering av uppgifter för att genomföra artikel 8.2 och 8.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi,

elektrisk anläggning: en anläggning för produktion, transport eller användning av el eller en energilagringsanläggning,

elleverantör: den som yrkesmässigt levererar el,

elmarknadsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1711,

energidelning: en elanvändares förbrukning av el från förnybara energikällor

– som produceras av en produktionsanläggning som elanvändaren helt eller delvis äger, leasar eller hyr och som finns utanför den fastighet där elen förbrukas eller som lagras i en energilagringsanläggning som är ansluten till en sådan produktionsanläggning, eller

– där rätten till elen har överlåtits av den som producerar elen, under förutsättning att överlåtaren inte har deltagande i flexibilitets- eller energi-

effektivitetssystem som sin huvudsakliga kommersiella eller yrkesmässiga verksamhet,

energilagringsanläggning: en sådan anläggning i elsystemet som används för att i systemet skjuta upp den slutliga användningen av el till en senare tidpunkt än produktionstillfället eller för omvandling av elenergi till en form av energi som kan lagras, lagringen av den energin och den följande återomvandlingen av energin till el eller någon annan energibärare,

EU:s balansförordning: kommissionens förordning (EU) 2017/2195 av den 23 november 2017 om fastställande av riktlinjer för balanshållning avseende el,

EU:s elmarknadsförordning: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el,

fastkraftsavtal: avtal om att under en angiven tid leverera en fastställd mängd el,

icke frekvensrelaterad stödtjänst: en stödtjänst som används av en systemansvarig för spänningsreglering i stationärt tillstånd, snabba inmatningar av reaktiv effekt, tröghet för upprätthållande av stabiliteten i lokalnät, kortslutningsström samt förmåga till dödnätsstart och till ödrift,

inmatningspunkt: den punkt på elnätet där en innehavare av en produktions- eller energilagring anläggning, enligt avtal med en systemansvarig, matar in el från anläggningen,

intäktsram: de samlade intäkter som en systemansvarig högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod,

konsument: en fysisk person som el distribueras eller levereras till, huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

laddningspunkt: ett gränssnitt där el kan överföras till ett elfordon i taget eller där batteriet på ett elfordon i taget kan bytas ut,

leveransavtal med fast löptid och pris: ett sådant avtal om leverans av el mellan en elleverantör och en elanvändare som garanterar oförändrade avtalsvillkor under avtalets löptid, men som kan innehålla en flexibel del inom ett fast pris, och där ändringar i den resulterande fakturan endast kan vara en följd av faktorer som inte bestäms av elleverantören,

leveranspunkt: en inmatnings- eller uttagpunkt,

leveransskyldig sistahandsleverantör: den elleverantör som har störst marknadsandel inom ett område som omfattas av en intäktsram för intäkter från ett lokalnät, beräknat på mängden levererad el under tolv månader till elanvändare med en förväntad årsförbrukning som är mindre än 100 000 kilowattimmar,

leverantör av balanstjänster: en sådan leverantör som avses i artikel 2.12 i EU:s elmarknadsförordning,

lokalnät: ett ledningsnät som omfattas av en nätkoncession för område utan en lägsta tillåtna spänning,

nätkoncession: ett tillstånd att bygga eller använda starkströmsledningar enligt lagen (2026:1283) om elektriska ledningar,

nätkoncession för linje: en nätkoncession som avser en ledning med en i huvudsak bestämd sträckning,

nätkoncession för område: en nätkoncession som avser ett ledningsnät inom ett visst område,

nätverksamhet: att med stöd av nätkoncession ställa en starkströmsledning till förfogande för transport av el för någon annans räkning och vidta de åtgärder som behövs för transporten,

offentligt styrt organ: ett sådant organ som avses i 1 kap. 18 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling,

regionnät: en ledning eller ett ledningsnät som omfattas av en nätkoncession för linje eller av en nätkoncession för område med en lägsta tillåtna spänning och som inte ingår i ett överföringssystem eller är en sammanlänkning för överföring,

sammanlänkning för överföring: en ledning som har en spänning om 220 kilovolt eller mer och som länkar samman ett överföringssystem med ett motsvarande system i ett annat land,

små företag: företag som sysselsätter färre än 50 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år,

stödtjänst: en tjänst som behövs för driften av ett överförings- eller distributionssystem med undantag för hantering av överbelastning,

systemansvarig: den som bedriver nätverksamhet, med undantag för den som innehar endast nätkoncession för linje och vars ledning eller ledningar används för inmatning eller uttag av endast en kund som ingår i samma koncern som nätkoncessionshavaren,

systemansvarig för distributionssystem: en systemansvarig som innehar ett distributionssystem,

systemansvarig för överföringssystem: en systemansvarig som innehar ett överföringssystem eller en sammanlänkning för överföring,

utsatt kund: en fysisk person som varaktigt saknar förmåga att betala för den el som distribueras eller levereras för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

uttagspunkt: den punkt på ett elnät där en elanvändare, enligt avtal med en systemansvarig, tar ut el för förbrukning eller lagring,

överföring: transport av el för någon annans räkning genom ett överföringssystem eller en sammanlänkning för överföring,

överföringssystem: ett system för transport av el genom ett tekniskt och driftsmässigt sammanhängande ledningsnät, som har en spänning om 220 kilovolt eller mer, sträcker sig över flera nätregioner i Sverige och länkar samman det nationella elnätet med elnät i andra länder.

I 14 kap. 9 § finns en förklaring av vad som avses med *organisatör av energidelning*.

Nätmyndighet

6 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara nätmyndighet enligt denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Elanvändare som importerar el

7 § En elanvändare som importerar el ska fullgöra de skyldigheter som en elleverantör har.

Leverans av el inom en byggnad eller ett begränsat område

8 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en verksamhet inom en byggnad eller ett begränsat område inte ska omfattas av det som enligt lagen gäller för en elleverantör.

2 kap. Systemansvar

Den systemansvarigas grundläggande skyldigheter

1 § En systemansvarig för överföringssystem ansvarar för att, i nära samarbete med andra systemansvariga, se till att överföringssystemet på lång sikt kan möta en rimlig efterfrågan på överföring av el.

2 § En systemansvarig för distributionssystem ansvarar för att distributionssystemet på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på distribution av el.

3 § En systemansvarig ansvarar i fråga om sitt överförings- eller distributionssystem för

1. drift, underhåll och utveckling,
2. att systemet är säkert, tillförlitligt och effektivt,
3. utbyggnad vid behov, och
4. eventuella anslutningar till andra system.

Organisation av driften

4 § Driften av ett överförings- eller distributionssystem eller en ledning ska vara organiserad så att följande åtgärder utförs i Sverige:

1. övervakning och styrning av överförings- eller distributionssystemet eller ledningen, och
2. utfärdande av arbetsbegäran och driftorder.

El som en systemansvarig använder i nätverksamheten

5 § En systemansvarig ska anskaffa den el som är avsedd att täcka nätförluster eller som behövs för driften av överförings- eller distributionssystemet på ett öppet, icke-diskriminerande och marknadsorienterat sätt.

Den systemansvariga får inte med hänvisning endast till kraftslag ställa upp villkor som utesluter elproducenter från att tillhandahålla el som är avsedd att täcka nätförluster eller behövs för driften av systemet.

Samarbete och informationsutbyte

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för

1. systemansvariga att samarbeta i frågor om driftsäkerhet, ett säkert och effektivt utbyte av information och en samordnad planering och utveckling av överförings- och distributionssystemen,
2. systemansvariga att samarbeta med varandra på det sätt som krävs för att den som är ansluten till elnätet ska kunna delta på marknader för el,
3. systemansvariga och andra företag som är verksamma på elmarknaden att samarbeta i frågor som rör möjligheten att delta på marknader för stöd-tjänster,
4. systemansvariga att utbyta information, och
5. systemansvariga att sända underrättelser med anledning av att en elleverantör påbörjar eller övertar leveranserna av el i en uttagspunkt.

Flexibilitet i distributionssystem

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. en skyldighet för en systemansvarig för distributionssystem att
 - a) ta fram specifikationer för de flexibilitetstjänster som den systemansvariga anskaffar och standardiserade marknadsprodukter för sådana tjänster,
 - b) lämna specifikationerna och marknadsprodukterna till nätmyndigheten för godkännande, och
 - c) offentliggöra en förteckning över marknadsprodukterna, och
2. vilka krav som specifikationer och marknadsprodukter ska uppfylla.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för systemansvariga för överföringssystem att ta fram en plan för hur nätverksamheten ska utvecklas (nätutvecklingsplan) och lämna in den till nätmyndigheten.

9 § En systemansvarig för distributionssystem ska vartannat år

1. ta fram en nätutvecklingsplan,
2. offentliggöra planen, och
3. lämna in planen till nätmyndigheten.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad en systemansvarig för distributionssystemets nätutvecklingsplan ska innehålla och hur den ska tas fram,
2. offentliggörandet av nätutvecklingsplanen och vilka uppgifter som ska offentliggöras tillsammans med planen, och
3. undantag från kraven i 9 §.

Förbud mot att försvåra efterfrågefleksibilitet

11 § En systemansvarig får inte ställa tekniska krav eller andra villkor som försvårar efterfrågefleksibilitet. Dock får de villkor ställas som behövs för en säker, tillförlitlig och effektiv drift av överförings- eller distributionssystemet.

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka tekniska krav som systemansvariga får ställa i fråga om efterfrågefleksibilitet.

Information för att underlätta efterfrågefleksibilitet

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för systemansvariga att göra information tillgänglig om

1. hur stor del av den el som levereras som är förnybar,
2. de växthusgasutsläpp som uppstår vid produktionen av den el som levereras,
3. prognoser för 1 och 2 för kommande leveranser,
4. den förnybara el som produceras och matas in i elnätet av egenanvändare och gemenskaper för förnybar energi, och
5. vilken potential som finns för efterfrågefleksibilitet.

Ersättning vid inmatning av el

14 § Den som har en elproduktionsanläggning har rätt till ersättning av den systemansvariga till vars ledningsnät anläggningen är ansluten.

Ersättningen ska motsvara

1. värdet av den minskning av energiförluster som inmatning av el från anläggningen medför i den systemansvarigas ledningsnät, och
2. värdet av den reduktion av den systemansvarigas avgifter för att ha sitt ledningsnät anslutet till en annan systemansvarigs ledningsnät som blir möjlig genom att anläggningen är ansluten till ledningsnätet.

15 § Nätmyndigheten ska ta upp en tvist om vilken rätt till ersättning för inmatad el som finns enligt 14 §.

En tvist ska inte prövas om ansökan om prövning har kommit in till nätmyndigheten senare än två år efter det att den systemansvariga har skickat ett skriftligt ställningstagande till den berörda partens senaste kända adress.

Underlag och information om risken för avbrott i distributionen

16 § En systemansvarig för distributionssystem ska årligen

1. upprätta en risk- och sårbarhetsanalys i fråga om avbrottsfri distribution,
2. upprätta en åtgärdsplan som visar hur risken för avbrott i det egna distributionssystemet ska minskas, och
3. lämna in en redovisning som baseras på analysen och planen till nätmyndigheten.

17 § En systemansvarig för distributionssystem ska informera elanvändarna om

1. risken för avbrott i distributionen,
2. rätten till avbrottsersättning enligt 15 kap., och
3. rätten till skadestånd enligt 16 kap.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. innehållet i samt redovisning och offentliggörande av analyser och åtgärdsplaner enligt 16 §,
2. information till elanvändarna enligt 17 §,
3. en skyldighet att rapportera elavbrott till den myndighet som regeringen bestämmer, och
4. undantag från kraven i 16 och 17 §§ i fråga om ledningar som i huvudsak matar in el från anläggningar för produktion av förnybar el.

19 § Nätmyndigheten ska ge ett bindande besked om huruvida en ledning omfattas av undantag enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 18 § 4, om innehavaren av ledningen eller den som avser att bygga den begär det.

Ett bindande besked får förenas med villkor. Villkoren ska framgå av beskedet.

Skyldigheter enligt EU-förordningar

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, i den utsträckning som det är tillåtet enligt en EU-förordning som har antagits med stöd av EU:s elmarknadsförordning, meddela föreskrifter om vilken systemansvarig för överföringssystem som ska fullgöra en skyldighet enligt EU-förordningen.

3 kap. Driftsäkerhet

Ansvar för driftsäkerheten hos det nationella elsystemet

1 § Den som innehar ett överföringssystem ska ta ansvar för driftsäkerheten hos det nationella elsystemet.

Särskilda åtgärder för att öka eller minska inmatningen eller uttaget av el

2 § På begäran av den som innehar överföringssystemet ska

1. leverantörer av balanstjänster öka eller minska inmatningen eller uttaget av el, och
2. elproducenter öka eller minska inmatningen av el.

3 § En begäran enligt 2 § får lämnas endast i den utsträckning som

1. åtgärden behövs med hänsyn till driftsäkerheten hos det nationella elsystemet, och
2. leverantören av balanstjänster eller elproducenten inte annars är skyldig att vidta åtgärden.

4 § Den som till följd av en begäran enligt 2 § ska öka eller minska inmatningen av el har rätt att av den som begärt åtgärden få marknadsmässig ersättning för ökningen eller minskningen.

5 § Systemansvariga för distributionssystem ska på begäran av den som innehar överföringssystemet begränsa eller avbryta distributionen av el till elanvändare.

6 § Den som innehar överföringssystemet får lämna en begäran enligt 5 § i den utsträckning som det behövs, om driftsäkerheten hos det nationella elsystemet inte kan säkerställas med åtgärder enligt 2 §.

I den utsträckning driftsäkerheten medger det ska begränsningen eller avbrytandet genomföras så att samhällsviktiga elanvändare prioriteras.

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de åtgärder som får vidtas enligt 5 §.

Skyldighet att lämna uppgifter av betydelse för driftsäkerheten

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för balansansvariga parter, leverantörer av balanstjänster och innehavare av elektriska anläggningar att till en systemansvarig för överföringssystem lämna de uppgifter om produktion, transport eller förbrukning av el som behövs för att den systemansvariga ska kunna säkerställa driftsäkerheten hos det nationella elsystemet.

Stödtjänster

9 § En systemansvarig ska anskaffa icke frekvensrelaterade stödtjänster på ett öppet, icke-diskriminerande och marknadsorienterat sätt.

Första stycket ska inte tillämpas om

1. lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna gäller för anskaffningen,
2. anskaffningen gäller en nätkomponent som är integrerad i överförings- eller distributionssystemet och används uteslutande för att säkerställa en säker och tillförlitlig drift av systemet, dock inte för balansering eller hantering av överbelastning, eller
3. nätmyndigheten har beviljat dispens i det enskilda fallet.

10 § Nätmyndigheten får bevilja dispens enligt 9 § andra stycket 3 endast om det är ekonomiskt ineffektivt att anskaffa stödtjänsten på ett öppet, icke-diskriminerande eller marknadsorienterat sätt.

11 § En systemansvarig som anskaffar stödtjänster ska i förhållande till elproducenter behandla aktörer som tillhandahåller efterfrågefleksibilitet genom aggregering på ett icke-diskriminerande sätt på grundval av aktörernas tekniska kapacitet.

12 § En systemansvarig får inte ingå avtal om stödtjänster förrän nätmyndigheten har godkänt de metoder som har använts för att utforma avtalen.

Detta gäller inte avtal om balansansvar enligt 11 kap. 5 §.

13 § Nätmyndigheten ska godkänna de metoder som avses i 12 § första stycket, om metoderna kan antas leda till att stödtjänster

1. utförs så effektivt som möjligt,
2. ger lämpliga incitament för nätanvändarna att balansera inmatning och uttag, och

3. tillhandahålls på ett objektiva och icke-diskriminerande sätt.

Nätmyndighetens beslut i fråga om godkännande gäller omedelbart. Nätmyndigheten ska delge beslutet enligt 49 § första stycket 1 och andra stycket delgivningslagen (2010:1932).

14 § En systemansvarig ska offentliggöra de villkor som den systemansvariga tillämpar i avtalen enligt 12 § första stycket och så snart som möjligt ge den som begär det skriftlig information om villkoren.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur en systemansvarig för distributionssystem ska ta fram och utforma riktlinjer för att anskaffa stödtjänster,

2. en skyldighet för en systemansvarig för överföringssystem att ta fram specifikationer för de icke frekvensrelaterade stödtjänster som den systemansvariga anskaffar och standardiserade marknadsprodukter för sådana tjänster och lämna specifikationerna och marknadsprodukterna till nätmyndigheten för godkännande,

3. vilka krav som ska vara uppfyllda för att nätmyndigheten ska godkänna sådana specifikationer och marknadsprodukter som avses i 2, och

4. vilka tekniska villkor i övrigt som en systemansvarig får ställa i fråga om stödtjänster.

Generellt tillämpliga krav för anslutning av anläggningar

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana generellt tillämpliga krav för anslutning av anläggningar till elnätet som avses i

1. artikel 7.1 i kommissionens förordning (EU) 2016/631 av den 14 april 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av generatorer,

2. artikel 6.1 i kommissionens förordning (EU) 2016/1388 av den 17 augusti 2016 om fastställande av nätföreskrifter för anslutning av förbrukare, och

3. artikel 5.1 i kommissionens förordning (EU) 2016/1447 av den 26 augusti 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av system för högspänd likström och likströmsanslutna kraftparksmoduler.

Krav för att säkerställa driftsäkerheten hos det nationella elsystemet

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kontroll, provning, besiktning eller andra krav för att säkerställa driftsäkerheten hos det nationella elsystemet när det gäller

1. elektriska anläggningar,
2. anordningar avsedda att anslutas till en elektrisk anläggning,
3. elektrisk materiel, och
4. elektriska installationer.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådant datautbyte som avses i artikel 40.5 i kommissionens förordning (EU) 2017/1485 av den 2 augusti 2017 om fastställande av riktlinjer för driften av elöverföringssystem.

4 kap. Avgränsning och åtskillnad av systemansvarigas verksamhet

Annan verksamhet än nätverksamhet

1 § En systemansvarig får inte bedriva någon annan verksamhet än nätverksamhet.

Den systemansvariga får dock

1. förvalta eller driva andra nät än elnät,
2. producera el, om produktionen sker tillfälligt för att ersätta utebliven el vid elavbrott, och
3. reparera och underhålla någon annans nät.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska anses ingå i nätverksamheten enligt 1 § första stycket.

3 § Nätmyndigheten får bevilja dispens från förbudet i 1 § första stycket i det enskilda fallet, om en systemansvarig behöver bedriva annan verksamhet än nätverksamhet för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra föreskrifter som genomför elmarknadsdirektivet eller enligt EU:s elmarknadsförordning.

Laddinfrastruktur för elfordon

4 § En systemansvarig för distributionssystem får inte äga, utveckla, förvalta eller driva en laddningspunkt. Detta gäller inte laddningspunkter som den systemansvariga innehar uteslutande för eget bruk.

5 § Regeringen får meddela föreskrifter om att nätmyndigheten får bevilja dispens i enskilda fall från förbudet i 4 §.

Energilagring

6 § En systemansvarig får inte äga, utveckla, förvalta eller driva en energilagringsanläggning.

7 § Regeringen får meddela föreskrifter om att nätmyndigheten får bevilja dispens i enskilda fall från förbudet i 6 §.

Åtskillnad av distribution

8 § En systemansvarig för distributionssystem som ingår i en koncern vars samlade elnät har minst 100 000 elanvändare

1. ska ha en organisation och ett beslutsfattande som är åtskilda från företag som producerar eller handlar med el, och
2. får inte ha en styrelseledamot, verkställande direktör eller firmatecknare som samtidigt är styrelseledamot, verkställande direktör eller firmatecknare i ett företag som producerar eller handlar med el.

Med elanvändare avses i första stycket den som enligt avtal med den systemansvariga för distributionssystem tar ut el från elnätet i en eller flera uttagpunkter.

9 § En sådan systemansvarig för distributionssystem som avses i 8 § får inte ge anställda i ledande ställning hos den systemansvariga löner eller andra förmåner som grundar sig på resultatet i de delar av koncernen som producerar eller handlar med el.

10 § En sådan systemansvarig för distributionssystem som avses i 8 § och dess moderföretag ska se till att den systemansvariga har den faktiska beslutanderätten när det gäller de tillgångar som den systemansvariga behöver för att trygga drift, underhåll och utbyggnad av nätet och att den beslutanderätten är självständig i förhållande till övriga delar av koncernen.

Trots första stycket får den som äger den systemansvariga för distributionssystem ha sådan insyn och utöva sådan styrning som krävs för att säkerställa en rimlig avkastning på de investeringar som har gjorts i den systemansvariga. Ett moderföretag får dock ge instruktioner för den löpande förvaltningen eller för särskilda beslut om byggande eller modernisering av ledningsnät endast om instruktionerna avser beslut som går utöver de ekonomiska ramar som har fastställts av bolagsstämman eller motsvarande organ i ett dotterföretag.

11 § En systemansvarig för distributionssystem som ingår i samma koncern som ett företag som producerar eller handlar med el ska ha en övervakningsplan och se till att planen följs.

12 § En systemansvarig för distributionssystem ska i en övervakningsplan enligt 11 §

1. ange vilka åtgärder som den systemansvariga ska vidta för att förhindra diskriminerande beteende gentemot andra aktörer på elmarknaden, och

2. särskilt ange de särskilda skyldigheter som den systemansvarigas anställda har för att förhindra sådan diskriminering som avses i 1.

13 § En systemansvarig för distributionssystem ska ha en övervakningsplan enligt 11 § ska

1. utse en övervakningsansvarig som

a) självständigt bevakar att planen finns och följs,

b) har de befogenheter och den tillgång till information som krävs för att utföra uppdraget, och

c) årligen upprättar en rapport över de åtgärder som har vidtagits enligt planen och lämnar in rapporten till nätmyndigheten, och

2. offentliggöra den rapport som avses i 1 c.

14 § Om en systemansvarig för distributionssystem och ett företag som producerar eller handlar med el ingår i samma koncern, ska företagen när de vänder sig till enskilda elanvändare eller allmänheten ange sin identitet på ett sådant sätt att det tydligt framgår vilken verksamhet som vart och ett av företagen bedriver.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i 11–13 §§ i fråga om systemansvariga för distributionssystem vilkas ledningar i huvudsak matar in el från anläggningar för produktion av förnybar el. Undantag får dock inte göras för en sådan systemansvarig som avses i 8 §.

16 § Nätmyndigheten ska, på ansökan av ett företag som bedriver eller avser att bedriva distribution, ge ett bindande besked i frågan om huruvida företaget omfattas av undantag från kraven i 11–13 §§.

Beskedet får förenas med villkor. Villkoren ska framgå av beskedet.

Åtskillnad av överföring

17 § En systemansvarig för överföringssystem ska vara oberoende av företag som producerar eller handlar med el eller naturgas.

18 § Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över ett företag som producerar eller handlar med el eller naturgas får inte utöva kontroll över en systemansvarig för överföringssystem eller använda någon rättighet gentemot den systemansvariga.

Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över en systemansvarig för överföringssystem får inte utöva kontroll över ett företag som producerar eller handlar med el eller naturgas eller använda någon rättighet gentemot företaget.

19 § Den som ensam eller tillsammans med någon annan får utse ledamöter till styrelsen eller motsvarande organ hos en systemansvarig för överföringssystem får inte utöva kontroll över ett företag som producerar eller handlar med el eller använda någon rättighet gentemot företaget.

20 § Förbuden i 18 och 19 §§ gäller inte kontroll eller en rättighet som utövas av staten genom regeringen.

21 § Det som anges i 18 § om företag som producerar eller handlar med el gäller inte en elanvändare som själv producerar eller levererar el eller ensam eller tillsammans med någon annan kontrollerar ett företag som bedriver sådan verksamhet, om

1. elanvändaren är nettoförbrukare, och

2. värdet av den el som elanvändaren säljer till någon annan är obetydligt i förhållande till elanvändarens näringsverksamhet i övrigt.

En elanvändare ska anses vara nettoförbrukare enligt första stycket om den genomsnittliga elförbrukningen är större än elproduktionen per år räknat. Vid beräkningen ska i produktionen ingå den el som elanvändaren själv producerar och elanvändarens andel i den el som produceras av ett företag som elanvändaren kontrollerar ensam eller tillsammans med någon annan.

22 § Trots 17–19 §§ får en systemansvarig för överföringssystem bedriva sådan elproduktion som avses i 1 § andra stycket 2 och ingå i samma koncern som ett företag vars elproduktion uteslutande är knuten till driften av överföringssystemet.

23 § En styrelseledamot, verkställande direktör, firmatecknare eller annan person med liknande ställning hos en systemansvarig för överföringssystem får samtidigt ha en motsvarande ställning i ett företag som producerar eller handlar med el endast om det sistnämnda företags elproduktion uteslutande är knuten till driften av överföringssystemet.

24 § Om en systemansvarig för överföringssystem ingår i en koncern där ett annat företag producerar eller handlar med el, får åtgärder som vidtas av företag i koncernen för att säkerställa att kraven i 17–19 och 23 §§ är upp-

fyllda inte innebära att personal eller kommersiellt känsliga uppgifter överförs från den systemansvariga till ett företag som producerar eller handlar med el.

25 § Kraven i 17–19 och 23 §§ ska inte tillämpas i fråga om en sådan systemansvarig för överföringssystem som

1. i Sverige endast har en sammanlänkning för överföring mellan Sverige och en stat som har genomfört elmarknadsdirektivet i fråga om åtskillnad av systemansvariga för överföringssystem, och

2. är godkänd som och utnämnd till systemansvarig för överföringssystem i den andra staten.

Certifiering av systemansvariga för överföringssystem

26 § I lagen (2011:710) om certifiering av systemansvariga för överföringssystem för el finns bestämmelser om certifiering av systemansvariga för överföringssystem.

5 kap. Redovisning och revision av nätverksamhet

Redovisning av nätverksamhet

1 § En systemansvarig ska i en särskild handling ekonomiskt redovisa nätverksamheten skilt från annan verksamhet. Överföring och distribution ska redovisas var för sig.

2 § Redovisning enligt 1 § av nätverksamhet som grundas på nätkoncession för område ska avse varje område för sig.

3 § Trots 2 § ska nätmyndigheten besluta att en systemansvarig för distributionssystemens samtliga områden utan en lägsta tillåtna spänning ska redovisas samlat, om inte områdena sammantagna utgör en olämplig enhet för nätverksamhet.

Nätmyndigheten ska, om det behövs, besluta i frågan om samlad redovisning när det finns ett sådant beslut enligt lagen (2026:1283) om elektriska ledningar som har fått laga kraft och som innebär att

1. en nätkoncession har beviljats,
2. gränserna för en nätkoncession för område har ändrats,
3. ett tillstånd till överlåtelse av en nätkoncession har beviljats, eller
4. en nätkoncession har återkallats.

Nätmyndigheten får besluta om samlad redovisning även i andra fall, om det är motiverat med hänsyn till ändrade förhållanden.

4 § I ett beslut om samlad redovisning eller om ändring av ett sådant beslut ska nätmyndigheten ange när den samlade redovisningen ska påbörjas eller upphöra.

5 § En nätkoncession för linje ska redovisas skilt från en nätkoncession för område utan en lägsta tillåtna spänning vid redovisning enligt 1 §.

En nätkoncession för linje ska dock redovisas inom ramen för en nätkoncession för område, om

1. nätkoncessionen för linje avser en ledning som organisatoriskt, tekniskt och funktionellt ingår i ett lokalnät, och
2. ledningen helt eller delvis är belägen inom koncessionsområdet.

6 § En ledning som ingår i ett lokalnät ska redovisas som regionnät vid redovisning enligt 1 §, om ledningen och regionnätet sammantagna utgör en organisatoriskt och tekniskt sammanhållen enhet.

7 § En nätkoncession för område med en lägsta tillåtna spänning ska redovisas tillsammans med den systemansvarigas nätkoncessioner för linje vid redovisning enligt 1 §.

8 § En ledning som byggs och används av en systemansvarig med stöd av ett medgivande enligt 2 kap. 8 § lagen (2026:1283) om elektriska ledningar, ska beroende på sin funktion redovisas som lokalnät eller regionnät hos den systemansvariga som har fått medgivandet vid redovisning enligt 1 §.

Den systemansvariga ska inom sex månader från medgivandet meddela nätmyndigheten hur ledningen ska redovisas.

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. ytterligare föreskrifter om redovisning av nätverksamhet, och
2. föreskrifter om en skyldighet att lämna in redovisningshandlingar till nätmyndigheten.

Revision av nätverksamhet

10 § Den som är revisor hos en systemansvarig ska

1. göra en särskild granskning av den redovisning som avses i 1 §, och
2. årligen i ett särskilt intyg avge ett utlåtande i frågan om huruvida redovisningen har gjorts enligt gällande bestämmelser.

11 § Den systemansvariga ska lämna in det intyg som avses i 10 § 2 till nätmyndigheten.

12 § Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om revision av nätverksamhet.

6 kap. Anslutning till elnätet

Skyldighet att ansluta en anläggning till elnätet

1 § Den som har en nätkoncession ska på objektiva, icke-diskriminerande och i övrigt skäliga villkor ansluta en elektrisk anläggning till ledningen eller ledningsnätet, om innehavaren av den elektriska anläggningen begär att den ska anslutas.

I fråga om lokalnät gäller anslutningsskyldigheten endast anläggningar inom koncessionsområdet.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur avgifter för anslutning till en ledning eller ett ledningsnät ska utformas.

3 § Avsteg från skyldigheten enligt 1 § får göras, om det

1. saknas ledig kapacitet och inte finns förutsättningar att åtgärda kapacitetsbristen på ett sätt som är samhällsekonomiskt motiverat utan att förstärka ledningen eller ledningsnätet, eller
2. finns andra särskilda skäl.

Trots första stycket får en systemansvarig för distributionssystem, i fråga om en anläggning för produktion av förnybar el vars inmatning kan ske med

en effekt om högst 43,5 kilowatt, göra avsteg från anslutningsskyldigheten endast om

1. den systemansvariga meddelar den som begär anslutning om avsteget, och
2. meddelandet lämnas inom en månad från det att den systemansvariga har tagit emot begäran.

4 § Om någon vill ansluta en elektrisk anläggning till ett regionnät eller en ledning som används för överföring i stället för till lokalnätet, får innehavaren av regionnätet eller överföringsledningen ansluta anläggningen endast om

1. innehavaren av lokalnätet har medgett det, eller
2. nätmyndigheten har beviljat tillstånd till anslutningen efter ansökan av innehavaren av regionnätet eller överföringsledningen.

5 § Nätmyndigheten får bevilja ett sådant tillstånd som avses i 4 § 2 endast om det finns särskilda skäl.

Flexibel nätanslutning

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav på installation av effekttregleringssystem och andra tekniska krav som ska vara uppfyllda för att en anläggning ska få anslutas till elnätet enligt ett avtal som innefattar villkor för att begränsa och kontrollera inmatning eller uttag av el, och
2. certifiering av effekttregleringssystem.

Begäran om anslutning

7 § En systemansvarig för distributionssystem ska göra det möjligt för innehavare av elektriska anläggningar att lämna en begäran om anslutning i elektronisk form.

Anslutning inom skälig tid

8 § En systemansvarig som ska ansluta en anläggning enligt 1 § ska genomföra anslutningen inom skälig tid från det att den systemansvariga har tagit emot en begäran om anslutning. Tiden får vara längre än två år endast om det är nödvändigt med hänsyn till anslutningens omfattning och tekniska utformning eller det finns andra särskilda skäl.

Standardiserade rutiner för anslutning

9 § En systemansvarig ska ha standardiserade rutiner för anslutning av elektriska anläggningar. Sådana rutiner ska, så långt det är möjligt och ändamålsenligt, säkerställa en snabb och enkel anslutning.

En systemansvarig ska offentliggöra sina rutiner.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i de standardiserade rutiner som avses i 9 §.

Uppgifter om villkor för anslutning

11 § En systemansvarig ska så snart som möjligt ge den som begär det skriftlig information om de allmänna villkor som företaget tillämpar för anslutning.

I samband med en begäran om en ny anslutning ska uppgifter om avgiften och övriga villkor för anslutningen lämnas inom skälig tid.

Tidsplaner för anslutning

12 § En systemansvarig som har tagit emot en begäran om anslutning av en elektrisk anläggning, ska ta fram en tidsplan för sin handläggning av ärendet och lämna planen till den som vill ansluta anläggningen.

När uppgifter enligt 11 § andra stycket lämnas i fråga om anslutning av en elektrisk anläggning, ska den systemansvariga även ange en tidsplan för anslutningen.

13 § En systemansvarig för distributionssystem ska ge den som har begärt anslutning av en anläggning tydlig och transparent information om hur begäran behandlas och hur handläggningen går. Informationen ska lämnas inom tre månader från det att begäran har tagits emot och därefter minst en gång i kvartalet fram till dess att den systemansvariga slutligt tar ställning till begäran.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i 13 §.

Information om åtgärder som krävs för att förstärka elnätet

15 § En systemansvarig som har vägrat ansluta en anläggning till en ledning eller ett ledningsnät med hänvisning till att ledningen eller nätet saknar kapacitet ska mot skälig ersättning ge den som begär det information om vilka åtgärder som krävs för att anslutningen ska kunna genomföras.

Om anläggningen är en laddningspunkt, ska den systemansvariga utan särskild begäran lämna informationen tillsammans med meddelandet om att anslutning vägras. Den systemansvariga ska lämna informationen utan ersättning.

Information om tillgänglig kapacitet för nya anslutningar

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att systemansvariga för distributionssystem ska vara skyldiga att offentliggöra information om tillgänglig kapacitet för nya anslutningar.

Tvister om anslutning till elnätet

17 § Nätmyndigheten ska ta upp en tvist om vilka skyldigheter en nätkoncessionshavare har enligt 1 § eller en systemansvarig har enligt 8 eller 15 §.

En tvist ska inte prövas, om ansökan om prövning har kommit in till nätmyndigheten senare än två år efter det att nätkoncessionshavaren eller den systemansvariga har skickat ett skriftligt ställningstagande till den berörda partens senaste kända adress.

18 § Nätmyndigheten ska fatta sitt slutliga beslut i ett ärende enligt 17 § inom två månader från det att ansökan om prövning har kommit in till myndigheten. Om myndigheten behöver ytterligare tid för att avgöra ärendet, får myndigheten förlänga tiden med två månader eller, om sökanden medger det, med den ytterligare tid som kan behövas för att ärendet ska kunna avgöras.

Nätmyndighetens beslut gäller omedelbart.

19 § En systemansvarig får inte ingå avtal i frågor om anslutning till elnätet förrän de metoder som ska användas för att utforma avtalsvillkoren har prövats av nätmyndigheten. Prövningen ska dock inte omfatta metoder för att utforma avgifter för anslutning.

20 § Nätmyndigheten ska godkänna de metoder som ska prövas enligt 19 §, om de kan antas leda till att villkoren i avtalen blir objektiva och icke-diskriminerande.

Om nätmyndigheten inte godkänner en metod, ska myndigheten ange i beslutet hur villkoren i stället ska utformas.

Beslut enligt denna paragraf gäller omedelbart. Nätmyndigheten ska delge beslutet enligt 49 § första stycket 1 och andra stycket delgivningslagen (2010:1932).

Återinkoppling och höjning av avtalad effekt

21 § Det som anges i detta kapitel om anslutning av en elektrisk anläggning till en ledning eller ett ledningsnät gäller också återinkoppling av en befintlig anläggning och höjning av avtalad effekt i en anslutningspunkt.

7 kap. Transport av el

Skyldighet att transportera el

1 § En nätkoncessionshavare är skyldig att transportera el för någon annans räkning på objektiva, icke-diskriminerande och i övrigt skäligen villkor.

Rätt att använda elnätet inom Sverige

2 § En systemansvarig ska utforma sina villkor för transport av el så att en betald anslutningsavgift ger rätt att använda elnätet inom Sverige, med undantag för utlandsförbindelser med en spänning som understiger 220 kilovolt.

God kvalitet på transporten av el

3 § En systemansvarigs transport av el för någon annans räkning ska ha god kvalitet.

Den systemansvariga ska avhjälpa brister i transporten i den utsträckning kostnaderna för att avhjälpa bristerna är rimliga i förhållande till de olägenheter för elanvändarna som är förknippade med bristerna.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innebörden av att transporten av el har god kvalitet.

Funktionskrav vid transport av el

5 § En systemansvarig ska se till att avbrott i transporten av el till en elanvändare aldrig överstiger tjugofyra timmar eller den kortare tid som krävs för att transporten av el ska ha god kvalitet.

Detta gäller inte om den systemansvariga visar att avbrottet beror på ett hinder utanför den systemansvarigas kontroll som den inte skäligen kunde förväntas ha räknat med och vars följderna den inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet i 5 §.

7 § Nätmyndigheten får i det enskilda fallet bevilja dispens från kravet i 5 § i en del av ett koncessionsområde, om

1. kravet är oskäligt betungande med hänsyn till den systemansvarigas ekonomiska situation, eller

2. det finns synnerliga skäl.

Dispens får ges i sammanlagt högst tre år.

Uppgifter om villkor för transport

8 § En systemansvarig ska

1. så snart som möjligt ge den som begär det skriftlig information om avgifter och övriga villkor för transport av el, och

2. offentliggöra sådana uppgifter.

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för systemansvariga att lämna uppgifter till nätmyndigheten om avgifter och övriga villkor för transport av el.

10 § En systemansvarig ska informera elanvändarna om

1. hur avgifterna för transport av el är utformade, och

2. vilka möjligheter elanvändarna har att påverka sina kostnader för transport av el genom att välja andra avtalsvillkor eller ändra förbrukningsmönster.

Avgifter för transport av el

11 § En systemansvarig ska utforma sina avgifter för transport av el på ett sätt som är förenligt med ett effektivt utnyttjande av elnätet och en effektiv elproduktion och elanvändning.

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur avgifterna för transport av el ska utformas.

Förhandsprövning i fråga om villkor

13 § En systemansvarig får inte ingå avtal i frågor om transport av el förän de metoder som ska användas för att utforma avtalsvillkoren har prövats av nätmyndigheten. Prövningen ska dock inte omfatta metoder för att utforma avgifter för transport.

14 § Nätmyndigheten ska godkänna de metoder som ska prövas enligt 13 §, om de kan antas leda till att villkoren i avtalen blir objektiva och icke-diskriminerande.

Om nätmyndigheten inte godkänner en metod, ska myndigheten ange i beslutet hur villkoren i stället ska utformas.

Beslut enligt denna paragraf gäller omedelbart. Nätmyndigheten ska delge beslutet enligt 49 § första stycket 1 och andra stycket delgivningslagen (2010:1932).

8 kap. Fakturering av elnätskunder och konsumentskydd

Fakturering och information som systemansvariga ska lämna till elanvändare

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om systemansvarigas fakturering av elanvändare och om en

skyldighet för systemansvariga att lämna information till elanvändaren i samband med fakturering.

SFS 2026:1281

2 § En systemansvarig får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla elanvändaren fakturor och den information som avses i 1 §.

3 § Om en systemansvarig tillämpar ett system med förskottsbetalning, ska villkoren vara skäliga.

Hantering av klagomål från konsumenter

4 § En systemansvarig ska ha fastställda rutiner för hanteringen av klagomål från kunder som är konsumenter.

Information om avtalsvillkor och andra uppgifter

5 § En systemansvarig ska se till att ett avtal mellan den systemansvariga och en konsument innehåller uppgifter om

1. den systemansvarigas namn, adress, telefonnummer och webbplats,
2. när avtalet träffas och dess giltighetstid,
3. den systemansvarigas åtagande gentemot konsumenten,
4. villkoren för fakturering och betalning,
5. villkoren för uppsägning av avtalet,
6. villkoren för ersättning om den systemansvariga inte uppfyller sitt åtagande enligt avtalet,
7. var konsumenten kan hitta information om den systemansvarigas priser och övriga villkor, och
8. hur konsumentrelaterad information tillhandahålls.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken konsumentrelaterad information som en systemansvarig ska tillhandahålla och hur informationen ska tillhandahållas.

9 kap. Intäktsram för nätverksamhet

Intäktsramens omfattning

1 § En systemansvarigs nätverksamhet ska för en tillsynsperiod ha en intäktsram som beslutas av nätmyndigheten.

Tillsynsperioden ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod.

2 § En intäktsram för intäkter från ett lokalnät ska bestämmas för varje koncessionsområde för sig.

Om nätmyndigheten enligt 5 kap. 2 § har beslutat att flera nätkoncessioner för område ska redovisas samlat, ska dock de områdena anses vara ett koncessionsområde när intäktsramen bestäms.

3 § Om en nätkoncession för linje innefattas i redovisningen av en nätkoncession för område enligt 5 kap. 5 § andra stycket, ska koncessionerna anses vara en nätkoncession för område när intäktsramen bestäms.

4 § En intäktsram ska bestämmas för intäkter från en systemansvarigs regionnät i Sverige.

5 § En intäktsram ska bestämmas för en systemansvarigs intäkter från ledningar som används för överföring.

6 § Om en systemansvarig för överföringssystem deltar i ett europeiskt samarbete som syftar till att utveckla och vidmakthålla en fungerande europeisk marknad för el, ska även den verksamheten anses ingå i den systemansvarigas nätverksamhet när intäktsramen bestäms.

Uppgiftsskyldighet vid bestämmande av en intäktsram

7 § En systemansvarig ska lämna de uppgifter till nätmyndigheten som myndigheten behöver för att bestämma intäktsramen.

Intäktsramens storlek

8 § Intäktsramen ska inte vara större än vad den systemansvariga behöver för nätverksamheten.

9 § När intäktsramen bestäms ska hänsyn tas till i vilken utsträckning

1. nätverksamheten bedrivs på ett sätt som är förenligt med eller bidrar till ett effektivt utnyttjande av elnätet, och
2. flexibilitetstjänster används och förbättrar effektiviteten i nätverksamheten.

Bedömningen får medföra en ökning eller minskning av intäktsramen.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med att intäktsramen inte ska vara större än vad den systemansvariga behöver för nätverksamheten,
2. hur kostnaderna för verksamheten ska beräknas när intäktsramen bestäms,
3. vad som avses med ett effektivt utnyttjande av elnätet, och
4. vilka krav som ska vara uppfyllda för att flexibilitetstjänster ska anses förbättra effektiviteten i nätverksamheten.

11 § Om en systemansvarig inte lämnar uppgifter enligt 7 §, ska nätmyndigheten bestämma en intäktsram som är skälig med hänsyn till uppgifterna i ärendet.

Beslutet om intäktsram

12 § Nätmyndigheten ska besluta om intäktsram senast två månader innan tillsynsperioden börjar.

13 § Det ska framgå av beslutet vilka uppgifter och metoder som har använts för att bestämma intäktsramen.

Omprövning av intäktsramen under tillsynsperioden

14 § Nätmyndigheten får under tillsynsperioden ändra intäktsramen, om den systemansvariga har ansökt om det och

1. det finns omständigheter som bedöms medföra en väsentlig ökning av ramen vid en omprövning efter tillsynsperioden, eller
2. det finns särskilda skäl.

En ansökan om omprövning under tillsynsperioden ska handläggas skyndsamt.

15 § Nätmyndigheten ska ompröva ett beslut om intäktsram under tillsynsperioden och ändra ramen, om

1. den systemansvariga har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och detta har inverkat på ramens storlek,
2. ramen av någon annan anledning har bestämts på ett uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag och detta har inverkat på ramens storlek, eller
3. det finns särskilda skäl.

Vid en omprövning enligt första stycket 1 får intäktsramen ökas endast om det finns särskilda skäl.

Omprövning av intäktsramen efter tillsynsperioden

16 § Nätmyndigheten ska ompröva intäktsramen efter tillsynsperiodens slut, om det finns skäl att anta att ramen ska vara större eller mindre med hänsyn till förhållanden som blivit kända efter det att den bestämdes.

Ett beslut i frågan om ändring av intäktsramen ska fattas senast tio månader efter tillsynsperiodens slut. Om det finns särskilda hinder får beslutet fattas även efter denna tidpunkt. Den systemansvariga ska då inom de tio månaderna informeras om att beslutet kommer att fattas vid en senare tidpunkt. Har den systemansvariga inte informerats får beslutet inte innebära någon nackdel för den systemansvariga.

17 § Vid en omprövning enligt 16 § ska nätmyndigheten

1. utgå från de uppgifter och metoder som har använts för att bestämma intäktsramen och som framgår av det beslut om intäktsram som gäller för den systemansvariga,
2. kontrollera om de antaganden som har legat till grund för att bestämma ramen överensstämmer med det faktiska utfallet för tillsynsperioden, och
3. ändra ramen i den utsträckning det är motiverat av att det faktiska utfallet för tillsynsperioden avviker från de antaganden som legat till grund för att bestämma ramen.

18 § Utöver det som anges i 17 § 3 ska intäktsramen ändras om

1. den systemansvariga har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och detta har inverkat på ramens storlek, eller
2. ramen av någon annan anledning har bestämts på ett uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag och detta har inverkat på ramens storlek.

I fall som avses i första stycket 1 får intäktsramen ökas endast om det finns särskilda skäl.

Omprövning till följd av att en intäktsram har ändrats för en annan systemansvarig

19 § När en allmän förvaltningsdomstol har ändrat en intäktsram för en systemansvarig ska nätmyndigheten ompröva det beslut om intäktsram som gäller för en annan systemansvarig, om den senare systemansvariga

1. ansöker om omprövning inom tre månader efter det att domstolens avgörande har fått laga kraft, och
2. anför att de förhållanden som domstolen lagt till grund för ändring i det tidigare avgörandet även finns i fråga om sökandens intäktsram.

Omprövning till följd av att intäktsramen har ändrats i fråga om en tidigare tillsynsperiod

20 § Om nätmyndigheten eller en allmän förvaltningsdomstol har ändrat intäktsramen i fråga om en tillsynsperiod som har löpt ut och det avgörandet

har fått laga kraft, ska nätmyndigheten ompröva ett beslut om intäktsram för en senare tillsynsperiod och göra de ändringar som den ändrade ramen motiverar.

Avvikelser från intäktsramen

21 § Om de samlade intäkterna från nätverksamheten under tillsynsperioden har varit större än intäktsramen, ska nätmyndigheten besluta att ramen för den närmast följande tillsynsperioden ska minskas med ett belopp som motsvarar överskottet.

22 § Om de samlade intäkterna från nätverksamheten under tillsynsperioden har överstigit intäktsramen med mer än fem procent, ska nätmyndigheten besluta att ramen för den närmast följande tillsynsperioden ska minskas med ett överdebiteringstillägg.

Beräkningen av överdebiteringstillägget ska grundas på den del av de samlade intäkterna från nätverksamheten som överstiger intäktsramen.

Överdebiteringstillägget ska beräknas efter en räntesats som motsvarar den genomsnittliga referensränta enligt 9 § räntelagen (1975:635) som under tillsynsperioden fastställts av Riksbanken med ett tillägg av 15 procentenheter.

23 § Om de samlade intäkterna från nätverksamheten under en tillsynsperiod har varit mindre än intäktsramen, ska nätmyndigheten besluta att den systemansvariga under den närmast följande tillsynsperioden från nätverksamheten får uppbära ett belopp som motsvarar underskottet.

Det belopp som nätmyndigheten beslutar ska inte anses vara intäkter från nätverksamheten vid avstämning mot intäktsramen för den närmast följande tillsynsperioden. Detta gäller dock endast i den utsträckning intäkterna från nätverksamheten annars skulle överstiga intäktsramen.

Beräkning av intäkter

24 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur den systemansvarigas intäkter under en tillsynsperiod ska beräknas vid avstämning mot intäktsramen.

Besluts giltighet

25 § Ett beslut av nätmyndigheten enligt 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21 eller 22 § gäller omedelbart.

Intäktsram vid överlåtelse av nätkoncession

26 § Om en systemansvarig överlåter en nätkoncession, ska den intäktsram som gäller för koncessionen gälla för förvärvaren. Den systemansvariga som har tagit över koncessionen ska vid tillämpningen av detta kapitel träda i överlåtarens ställe.

Om intäktsramen är en gemensam ram för den överlåtna koncessionen och en annan nätkoncession, ska överlåtaren och den systemansvariga som har tagit över koncessionen fördela ramen proportionerligt i förhållande till värdet av den anläggning som har överlåtits och på samma sätt fördela intäkter som överstiger eller understiger intäktsramen och överdebiteringstillägg. Fördelningen får dock göras på ett annat sätt, om det finns särskilda skäl.

27 § En fördelning enligt 26 § andra stycket ska godkännas före överlåtelsen. Nätmyndigheten prövar frågan om godkännande. Regeringen ska dock pröva frågan, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

Ett förslag till fördelning ska lämnas in till nätmyndigheten tillsammans med de uppgifter som krävs för att pröva förslaget.

28 § Ett ärende om godkännande av en fördelning enligt 27 § ska handläggas skyndsamt.

Ändring av koncessionsgränser

29 § Om nätmyndigheten ändrar gränserna för en nätkoncession för område enligt 5 kap. 12 § lagen (2026:1283) om elektriska ledningar, ska myndigheten besluta om en fördelning av berörda intäktsramar som är proportionerlig i förhållande till värdet av den anläggning som är hänförlig till gränsändringen och på samma sätt fördela intäkter som överstiger eller understiger intäktsramen och överdebiteringstillägg. Fördelningen får dock göras på ett annat sätt, om det finns särskilda skäl.

Uppgiftsskyldighet vid omprövning eller omfördelning av en intäktsram

30 § En systemansvarig ska till nätmyndigheten lämna de uppgifter som behövs för en prövning enligt 15, 16, 20 och 29 §§.

10 kap. Mätning av transporterad el

Skyldighet att mäta transporterad el

1 § En systemansvarig ska mäta och registrera mängden transporterad el.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. mätning och registrering enligt 1 §,
2. en skyldighet för systemansvariga att beräkna mängden transporterad el, och
3. de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning ska uppfylla.

Rapportering av och tillgång till mätresultat

3 § I kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1162 av den 6 juni 2023 om krav på driftskompatibilitet och icke-diskriminerande och transparenta förfaranden för tillgång till mät- och förbrukningsuppgifter finns det bestämmelser om tillgång till mätresultat.

En systemansvarig har de skyldigheter och ska utföra de uppgifter som enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1162 gäller för

1. administratörer av mätuppgifter, med undantag för vad som anges i artikel 5.3 i genomförandeförordningen,
2. mätpunktsadministratörer,
3. leverantörer av uppgiftstillgång, och
4. tillståndsadministratörer.

4 § En systemansvarig ska på begäran av en elproducent rapportera resultaten av de mätningar som görs enligt 1 § till ett företag som elproducenten har utsett.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. en skyldighet för systemansvariga att rapportera
 - a) mätresultat, och
 - b) beräkningar av mängden transporterad el, och
2. vad som ska gälla på kommunikations- och komponentnivåerna vid informationsutbyte enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1162.

Kostnader för mätning

6 § Om en elanvändare begär att elförbrukningen ska mätas på något annat sätt än enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 § 1, ska den systemansvariga debitera elanvändaren merkostnaden för denna mätning och för rapporteringen av resultaten av dessa mätningar. Om mätningen av elanvändarens förbrukning då kräver en annan mätutrustning än vid mätning enligt de nämnda föreskrifterna, ska elanvändaren betala kostnaden för mätaren med tillhörande insamlingsutrustning och för dess installation i uttagspunkten.

En elanvändare får inte debiteras merkostnader för att den har

1. ingått ett avtal om leverans av el som förutsätter att mängden transporterad el ska mätas per kvart eller per timme, eller
2. begärt att den systemansvariga ska lämna information som visar elanvändarens förbrukning per kvart eller per timme.

7 § En systemansvarig ska debitera en elproducent kostnaden för en mätare med tillhörande insamlingsutrustning och för dess installation i inmatningspunkten hos elproducenten.

8 § En systemansvarig får debitera enskilda elanvändare och elproducenter kostnader för mätning endast i den utsträckning som anges i 6 och 7 §§.

Kostnader för att göra mätresultat tillgängliga

9 § En systemansvarig ska debitera en sådan berättigad part som avses i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1162 kostnader som uppstår på grund av att den systemansvariga

1. hanterar en begäran om att ge den berättigade parten tillgång till mätresultat,
2. hanterar en begäran från den berättigade parten om att avsluta överföring av mätresultat, eller
3. ger den berättigade parten tillgång till mätresultat.

Tvister om kostnader för mätning och för att göra mätresultat tillgängliga

10 § Nätmyndigheten ska ta upp en tvist om vilka kostnader som ska debiteras enligt 6, 7 eller 9 §.

En tvist ska dock inte prövas om ansökan om prövning har kommit in till nätmyndigheten senare än två år efter det att den systemansvariga skickat ett skriftligt ställningstagande till den berörda partens senaste kända adress.

Installation av nya mätare

11 § En systemansvarig ska se till att elanvändare får lämplig information i samband med installation av nya mätare.

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna information enligt 11 §.

Upplysningar om nationell praxis

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för systemansvariga att lämna sådana upplysningar som är nödvändiga för att Sverige ska kunna uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 10 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1162.

11 kap. Balansansvar

Kapitlet kompletterar EU-förordningar

1 § I detta kapitel finns bestämmelser som kompletterar EU:s elmarknadsförordning och EU:s balansförordning i frågor om balansansvar.

Krav på balansansvar

2 § En elleverantör får leverera eller ta emot el endast i en leveranspunkt där någon har åtagit sig balansansvaret.

Detta gäller dock inte under den tidsfrist som anges i 22 § första stycket.

3 § En leverantör av aggregeringstjänster får tillhandahålla sådana tjänster i en leveranspunkt endast om någon har åtagit sig ett balansansvar i leveranspunkten som särskilt avser de obalanser som tjänsterna kan medföra.

4 § Delad el får endast matas in från en produktions- eller energilagringsanläggning om någon har åtagit sig balansansvaret i den inmatningspunkt som hör till anläggningen.

Avtal om balansansvar

5 § Den som avser att åta sig att vara balansansvarig part ska ingå avtal med den som innehar överföringssystemet. Om den som innehar överföringssystemet i enlighet med EU:s balansförordning har delegerat åt en annan aktör att utföra avräkning enligt den förordningen, ska den som avser att åta sig att vara balansansvarig part också ingå avtal med den aktören.

Den som avser att leverera balanstjänster till den som innehar överföringssystemet, ska ingå avtal både med den som innehar överföringssystemet och med den som i enlighet med delegation enligt första stycket utför avräkningen.

Villkoren i avtalen ska vara objektiva och icke-diskriminerande.

6 § Ett avtal enligt 5 § mellan den som utför avräkning i enlighet med EU:s balansförordning och en balansansvarig part eller en leverantör av balanstjänster ska innehålla villkoren för avräkningen.

7 § Ett avtal enligt 5 § första stycket första meningen ska innehålla ett åtagande av den balansansvariga parten att betala ersättning till den som innehar överföringssystemet, om balansansvaret omfattar sådana obalanser som kan uppkomma genom tillhandahållande av tjänster för efterfrågefleksibilitet.

Ett avtal enligt 5 § andra stycket som ingås med den som innehar överföringssystemet ska innehålla ett sådant åtagande som avses i första stycket, om balanstjänsterna utgörs av tjänster för efterfrågefleksibilitet genom aggregering.

8 § Den ersättning som avses i 7 § ska motsvara sådana kostnader som den som innehar överföringssystemet ska kompensera elleverantörer för enligt 15 §.

Metoden för att beräkna balansansvarets omfattning enligt 3 § eller den ersättning som avses i 7 § ska utformas så att

1. den inte hindrar aggregering eller efterfrågefleksibilitet,
2. kompensationen för balansansvariga parter och elleverantörer avser endast de kostnader för att anskaffa el som uppkommer under aktiveringen av efterfrågefleksibilitet, och
3. hänsyn tas till de fördelar som aggregeringstjänsten kan innebära för någon annan som åtagit sig balansansvar eller som levererar el i leveranspunkten.

Förhandsprövning i fråga om villkor för balansansvar

9 § Den som innehar överföringssystemet och den som utför avräkningen enligt EU:s balansförordning får inte ingå avtal enligt 5 § förrän de metoder som ska användas för att utforma avtalsvillkoren har godkänts av nätmyndigheten.

10 § Nätmyndigheten ska godkänna metoder för att utforma avtalsvillkor för sådana avtal om leverans av balanstjänster som avses i 5 § andra stycket, om metoderna kan antas leda till att balanstjänsterna

1. utförs så effektivt som möjligt,
2. ger lämpliga incitament för nätanvändarna att balansera inmatning och uttag, och
3. tillhandahålls på ett objektivt och icke-diskriminerande sätt.

Nätmyndighetens beslut i fråga om godkännande gäller omedelbart. Nätmyndigheten ska delge beslutet enligt 49 § första stycket 1 och andra stycket delgivningslagen (2010:1932).

Anskaffning av produktionskapacitet för att fullgöra ett åtagande

11 § En leverantör av balanstjänster som använder någon annans produktionskapacitet särskilt för att fullgöra sina åtaganden enligt sådana avtal som avses i 5 § andra stycket och som ingås med den som innehar överföringssystemet får inte ställa upp villkor som utesluter elproducenter från att tillhandahålla sådan kapacitet med hänvisning endast till kraftslag. Leverantören ska anskaffa kapacitet på ett öppet, icke-diskriminerande och marknadsorienterat sätt.

När en leveranspunkt inte omfattas av ett avtal om balansansvar

12 § Om en elleverantör har levererat eller tagit emot el i en leveranspunkt som inte omfattas av avtal enligt 5 § första stycket, ska elleverantören vid avräkning enligt EU:s balansförordning anses som balansansvarig part för leveranspunkten.

13 § Om en leverantör av aggregeringstjänster utför aggregeringstjänster i en leveranspunkt som inte omfattas av avtal enligt 5 §, ska leverantören vid avräkning enligt EU:s balansförordning anses ansvara för de obalanser som tjänsterna kan medföra i leveranspunkten.

14 § Den som anses som balansansvarig part enligt 12 eller 13 § ska betala ersättning till den som innehar överföringssystemet enligt villkor som motsvarar villkoren i sådana avtal som avses i 5 §.

15 § Den som innehar överföringssystemet ska ersätta elleverantörer som har anmält till innehavaren av överföringssystemet att de levererar el i en uttagspunkt, för sådana kostnader för att anskaffa el som en leverantör av aggregeringstjänster orsakar genom att tillhandahålla tjänster för efterfrågeflexibilitet i uttagspunkten, om kostnaderna uppkommer under aktiveringen av efterfrågeflexibiliteten.

Ersättningen ska beräknas enligt grunder som anges i sådana avtal som avses i 7 §.

Byte av balansansvarig part

16 § Ett byte av balansansvarig part får, när det inte samtidigt genomförs ett byte av elleverantör, göras endast från och med den första dagen i en kalendermånad.

Bytet får endast göras om den elleverantör som vill byta balansansvarig part har anmält bytet till den berörda systemansvariga senast en månad före bytet.

17 § Den som innehar överföringssystemet får i det enskilda fallet medge att balansansvaret i en leveranspunkt ska börja gälla tidigare än vad som följer av 16 §, om det finns särskilda skäl.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för systemansvariga att skicka meddelanden med anledning av en anmälan enligt 16 § andra stycket.

Meddelanden om att balansansvaret upphör

19 § Om den som innehar överföringssystemet får kännedom om att ett avtal om balansansvar enligt 5 § första stycket ska upphöra att gälla, ska den genast meddela de systemansvariga som innehar ledningsnäten med de berörda leveranspunkterna. Detta gäller dock endast om det rör sig om ett avtal som har ingåtts med någon som i ett avtal med en elleverantör har åtagit sig balansansvaret i leveranspunkter där elleverantören levererar eller tar emot el.

20 § Den som i ett avtal med en elleverantör har åtagit sig balansansvaret i de leveranspunkter där elleverantören levererar eller tar emot el ska, när den får kännedom om att avtalet ska upphöra att gälla, så snart som möjligt meddela den som innehar överföringssystemet och de systemansvariga som innehar ledningsnäten med de berörda leveranspunkterna.

21 § En systemansvarig som tar emot ett meddelande enligt 19 eller 20 § ska så snart som möjligt meddela berörda elleverantörer om att balansansvaret kommer att upphöra.

Återställande av balansansvar

22 § En elleverantör som med omedelbar verkan står utan balansansvarig part får se till att balansansvaret återställs inom en tidsfrist om tio vardagar, dock högst femton kalenderdagar. Tidsfristen börjar löpa dagen efter den dag då elleverantören har tagit del av eller haft möjlighet att ta del av det första mottagna meddelandet enligt 21 §.

Den tidsfrist för att återställa balansansvaret som anges i första stycket gäller också en elleverantör vars avtal om balansansvar har sagts upp och upphör att gälla före fristens utgång.

23 § En elleverantör kan inte återställa balansansvaret enligt 22 § om elleverantören har gått i likvidation, har ställt in betalningarna, har försatts i konkurs eller har förklarat sig inte ha för avsikt att återställa balansansvaret.

Om elleverantören under tidsfristen går i likvidation, ställer in betalningarna, försätts i konkurs eller förklarar sig inte ha för avsikt att återställa balansansvaret, upphör tidsfristen omedelbart att löpa.

24 § För att balansansvaret ska bli återställt ska elleverantören meddela berörda systemansvariga vem som har åtagit sig balansansvaret i de leveranspunkter där elleverantören levererar eller tar emot el. Meddelandet ska ha tagits emot inom den tidsfrist som anges i 22 §.

25 § Ett återställt balansansvar gäller från och med dagen efter det att ett meddelande enligt 24 § har tagits emot.

Ny elleverantör när ett balansansvar har upphört

26 § Om den systemansvariga inte har tagit emot ett meddelande från elleverantören om vem som är ny balansansvarig part i berörda leveranspunkter innan den tidsfrist som anges i 22 § har löpt ut, ska den systemansvariga dagen efter fristens utgång anmäla detta till den leveransskyldiga sistahandsleverantören.

27 § Om en elleverantör inte får återställa balansansvaret enligt 22 § eller om den tidsfrist som anges där upphör att löpa enligt 23 § andra stycket, ska den systemansvariga så snart som möjligt anmäla detta till den leveransskyldiga sistahandsleverantören.

28 § När den systemansvariga har gjort en anmälan enligt 26 eller 27 §, ska den leveransskyldiga sistahandsleverantören ta över leveransen eller mottagandet av el i leveranspunkten.

29 § En leveransskyldig sistahandsleverantör som har tagit över leveransen eller mottagandet av el enligt 28 §, ska så snart som möjligt

1. informera elanvändarna om leverantörens villkor för leveransen,
2. informera elproducenterna om leverantörens villkor för mottagande av el, och
3. uppmana elanvändarna att snarast, och senast inom en viss tid, teckna ett nytt leveransavtal med en valfri elleverantör.

30 § De villkor som avses i 29 § 1 ska svara mot ett avtal som finns i det utbud som den leveransskyldiga sistahandsleverantören erbjuder och marknadsför och får inte innefatta en uppsägningstid som är längre än 14 dagar. Priset per förbrukad kilowattimme får inte vara bestämt för en viss tidsperiod.

Den leveransskyldiga sistahandsleverantören ska låta en elanvändare fritt välja ett avtal ur det utbud som sistahandsleverantören erbjuder och marknadsför, om elanvändaren har en förväntad årsförbrukning som är mindre än 100 000 kilowattimmar.

31 § En elanvändare som tar emot leverans av el i en uttagspunkt från en leveransskyldig sistahandsleverantör, som har tagit över leveransen av el i uttagspunkten enligt 28 §, utan att ha ingått ett leveransavtal med sistahandsleverantören ska betala för elen enligt de villkor som avses i 29 § 1.

32 § Om en leveransskyldig sistahandsleverantör har tagit över leveransen eller mottagandet av el efter en anmälan enligt 26 eller 27 §, gäller ett balansansvar som en ny balansansvarig part har åtagit sig från och med dagen för anmälan.

33 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. föreskrifter om en skyldighet för systemansvariga att skicka meddelanden till elanvändare och elproducenter med anledning av att en leveransskyldig sistahandsleverantör enligt 28 § tar över leveransen eller mottagandet av el i en leveranspunkt, och

2. ytterligare föreskrifter om en skyldighet för leveransskyldiga sistahandsleverantörer att lämna information till elanvändare eller elproducenter med anledning av att leverantören enligt 28 § tar över leveransen eller mottagandet av el i en leveranspunkt.

Information till den som innehar överföringssystemet

34 § En systemansvarig ska hålla den som innehar överföringssystemet informerad om vem som har åtagit sig balansansvaret för den systemansvarigas egna inköp.

35 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för systemansvariga att hålla den som innehar överföringssystemet informerad i frågor av betydelse för balansering och balansansvar.

12 kap. Leverans av el

Krav på avtal för leverans av el i en uttagspunkt

1 § En elanvändare ska för att ha rätt till leverans av el i en uttagspunkt ha ingått

1. ett avtal med den systemansvariga om rätt att ta ut el i uttagspunkten, och

2. ett avtal med en elleverantör om leverans av el.

Enligt 11 kap. 28 § ska en leveransskyldig sistahandsleverantör i vissa situationer ta över leveransen av el.

2 § En elleverantör får ingå avtal om leverans av el i en uttagspunkt enbart med den elanvändare som enligt ett avtal med den systemansvariga har rätt att ta ut el i uttagspunkten.

Anmälan om att leverans ska påbörjas eller övertas

3 § En elleverantör som ska börja leverera el i en uttagspunkt eller överta leveranserna till en elanvändare i dennes uttagspunkt ska omedelbart anmäla detta till den systemansvariga. Anmälan ska även innehålla en uppgift om vem som har åtagit sig balansansvaret i uttagspunkten.

En elleverantör ska ges möjlighet att överta leveranserna till en elanvändare i dennes uttagpunkt senast 14 dagar efter en anmälan om byte av elleverantör.

Första och andra styckena gäller inte elleverantörer som avser att leverera el enligt fastkraftsavtal. Leveransen får i dessa fall påbörjas endast efter att elleverantören anmält det till den elleverantör som är leveransskyldig i elanvändarens uttagpunkt och till den som har åtagit sig balansansvaret i den uttagpunkten.

Leveransskyldig sistahandsleverantör

4 § En leveransskyldig sistahandsleverantör ska, inom det område som omfattas av den aktuella intäktsramen, på begäran av en elanvändare leverera el i elanvändarens uttagpunkt mot betalning. Skyldigheten gäller inte i fråga om elanvändare med en förväntad årsförbrukning som är 100 000 kilowattimmar eller mer.

5 § Den systemansvariga för distributionssystem ska offentliggöra vilken elleverantör som är leveransskyldig sistahandsleverantör i ett område.

6 § En leveransskyldig sistahandsleverantör ska låta en elanvändare som omfattas av sistahandsleverantörens skyldighet enligt 4 § fritt välja ett avtal ur det utbud som sistahandsleverantören erbjuder och marknadsför.

Byte av elleverantör

7 § En elleverantör ska på ett icke-diskriminerande sätt i fråga om kostnader, arbete och tidsåtgång säkerställa att en elanvändare kan byta elleverantör inom tre veckor från en begäran om byte.

Ett byte av elleverantör ska vara kostnadsfritt för konsumenter och små företag.

8 § När konsumenter eller små företag i förtid säger upp tidsbestämda avtal om att el helt eller delvis ska levereras till fast pris, får elleverantören, trots 7 § andra stycket, ta ut en avgift. Avgiften får endast avse kostnader som hänförs till den el som levereras till fast pris. Den ska vara skälig och får inte överstiga den direkta ekonomiska förlust som den förtida uppsägningen orsakar.

Avgiften får endast tas ut om det tydligt framgår av leveransavtalet att den får tas ut och vad den omfattar.

9 § Vid byte av elleverantör ska den frånträdande elleverantören se till att elanvändaren får en slutfaktura inom sex veckor från den dag då elleveransen upphörde.

Elleverantörens leveransskyldighet

10 § En elleverantör som levererar el till en elanvändare i en uttagpunkt är, oavsett vad som avtalats, skyldig att fortsätta leverera el till dess

1. elanvändaren slutar att ta ut el i uttagpunkten,
2. någon annan elleverantör börjar leverera el till elanvändaren i uttagpunkten, eller
3. transporten av el enligt 16 kap. 2 eller 3 § eller enligt avtal får avbrytas på grund av att elanvändaren har åsidosatt sina skyldigheter gentemot elleverantören.

Detta gäller inte leverans av el enligt ett fastkraftsavtal.

11 § En elleverantör som har ett tidsbestämt avtal med en elanvändare om leverans av el i en uttagspunkt ska tidigast 90 dagar och senast 60 dagar innan avtalet löper ut informera elanvändaren om

1. tidpunkten då avtalet upphör, och
 2. konsekvenserna av att avtalet upphör.
- Detta gäller inte leverans av el enligt ett fastkraftsavtal.

Anmälan om att ett leveransavtal sägs upp

12 § En elleverantör som säger upp ett avtal om leverans av el i en uttagspunkt ska samma dag anmäla uppsägningen till den systemansvariga.

Elleverantörens skyldighet att ta emot el

13 § En elleverantör som levererar el till en elanvändare ska på villkor som är skäligen ta emot el som matas in från elanvändarens produktions- eller energilagringsanläggning.

Detta gäller inte om elanvändaren har ingått avtal med någon annan om att ta emot elen eller om elanvändaren matar in elen för att själv förbruka den inom ramen för energidelning.

Innehållet i ett leveransavtal

14 § En elleverantör ska se till att ett avtal mellan elleverantören och en elanvändare om leverans av el i en uttagspunkt innehåller uppgifter om

1. elleverantörens namn, adress, telefonnummer och webbplats,
2. när avtalet träffas och vid vilken tidpunkt elleverantören planerar att påbörja leveranserna till elanvändaren,
3. den tid som avtalet löper på eller om det löper tills vidare,
4. vilka tjänster som avtalet omfattar,
5. elleverantörens åtagande gentemot elanvändaren,
6. villkoren för fakturering och betalning,
7. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,
8. villkoren för uppsägning av avtalet och om avtalet kan sägas upp avgiftsfritt,
9. hur ersättningen beräknas vid uppsägning i förtid av ett avtal som löper under viss tid,
10. villkoren för ersättning om elleverantören inte uppfyller sitt åtagande enligt avtalet,
11. var elanvändaren kan hitta information om elleverantörens priser, övriga tjänster och villkor samt om konsumenträttigheter, och
12. hur tvistlösning utanför domstol inleds.

Elleverantören ska lämna information om avtalsvillkoren till elanvändaren innan avtalet ingås eller bekräftas, även i de fall avtalet ingås genom en mellanman.

15 § Innan en elleverantör och en elanvändare ingår eller förlänger ett avtal om leverans av el i en uttagspunkt ska elleverantören tillhandahålla elanvändaren en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

Elleverantören ska se till att elanvändaren lätt kan få tillgång till sammanfattningen under avtalets löptid.

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att elleverantörer ska vara skyldiga att lämna viss information till elanvändare på sina webbplatser, i reklam eller på något annat sätt,
2. vilka delar av avtalsinnehållet enligt 14 § som ska finnas med i den sammanfattning som elleverantörer ska tillhandahålla enligt 15 § och hur sammanfattningen ska tillhandahållas, och
3. att elleverantören ska vara skyldig att lämna ytterligare information i samband med att leverantören fullgör sina skyldigheter enligt 15 §.

Information om ändrade avtalsvillkor

17 § En elleverantör som med stöd av avtalet avser att ändra villkoren för ett avtal som löper tills vidare ska i ett särskilt meddelande informera elanvändaren om ändringen och om elanvändarens rätt att säga upp avtalet. Om villkorsändringen gäller priset för leverans av el, ska även skälen och villkoren för ändringen redovisas i meddelandet.

Elleverantören ska informera elanvändaren senast två veckor innan de nya villkoren börjar tillämpas. Om elanvändaren är en konsument ska elleverantören informera elanvändaren senast två månader innan de nya villkoren börjar tillämpas.

Rutiner för hantering av klagomål

18 § En elleverantör ska ha fastställda rutiner för att kunna hantera klagomål från elanvändare på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.

Elleverantörens skyldighet att lämna uppgifter till nätmyndigheten om priser och leveransvillkor

19 § En elleverantör ska lämna uppgifter till nätmyndigheten om de priser och leveransvillkor som företaget tillämpar för leverans av el i en elanvändares uttagspunkt.

Skyldighet att erbjuda avtal med dynamiska elpriser

20 § En elleverantör som har leveransavtal med fler än 200 000 elanvändare ska kunna erbjuda avtal med dynamiska elpriser till elanvändare som har en mätare och mätutrustning som kan mäta mängden transporterad el och registrera den med ett tidsintervall som minst motsvarar frekvensen för avräkning på marknaden.

Skyldighet att erbjuda leveransavtal med fast löptid och pris

21 § En elleverantör som har leveransavtal med fler än 200 000 elanvändare ska kunna erbjuda elanvändare leveransavtal med fast löptid och pris med en löptid på minst ett år.

22 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet i 21 §.

Skyldighet att informera om möjligheter, kostnader och risker med leveransavtal

23 § Innan en elleverantör och en elanvändare ingår ett leveransavtal med dynamiskt elpris eller med fast löptid och pris ska elleverantören informera elanvändaren om vilka möjligheter, kostnader och risker som finns med avtalet.

24 § Innan en elleverantör och en elanvändare ingår ett leveransavtal med dynamiskt elpris ska elleverantören särskilt inhämta elanvändarens samtycke till de villkor som ett dynamiskt elpris innebär.

Ett gällande leveransavtal får inte omvandlas till ett avtal med dynamiskt elpris utan att elanvändaren har fått den information som avses i 23 § och lämnat sitt samtycke.

Förbud mot uppsägning av avtal och avbrytande av transporten av el

25 § En elleverantör får inte säga upp ett leveransavtal eller begära att transporten av el till en elanvändare ska avbrytas, om den omständighet som leverantören vill lägga till grund för åtgärden är föremål för

1. ett sådant klagomål som avses i 18 § och klagomålet inte har besvarats av elleverantören, eller
2. tvistlösning utanför domstol.

Trots första stycket får elleverantören säga upp leveransavtalet eller begära att transporten av el ska avbrytas, om elanvändaren har lämnat in klagomålet eller begärt tvistlösningen i otillbörligt syfte.

I 16 kap. finns bestämmelser om avbrytande av distribution av el till konsumenter.

Fakturering och information som elleverantörer ska lämna till elanvändare

26 § En elleverantörs fakturering av elanvändare ska baseras på uppmätt faktisk förbrukning eller, vid avsaknad av mätvärden, på beräknade mängder.

Detta gäller inte leverans av el enligt ett fastkraftsavtal.

27 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om elleverantörers fakturering av elanvändare och om en skyldighet för elleverantörer att lämna viss information till elanvändaren i samband med fakturering.

28 § En elleverantör får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla elanvändaren fakturor och information i enlighet med föreskrifter som har meddelats med stöd av 27 §.

29 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de uppgifter som en elproducent eller annan aktör ska offentliggöra för att information ska kunna lämnas till elanvändaren om vilka energikällor som bidrar till den köpta elen.

Betalningssätt

30 § Elleverantörer ska erbjuda flera betalningssätt vid fakturering och får inte missgynna en elanvändare på grund av det betalningssätt som den har valt.

De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte överstiga betalningsmottagarens kostnader för användningen av betalningssättet eller systemet.

31 § En elleverantör ska

1. ha strategier för att begränsa den risk som händelser på grossistmarknaden för el kan innebära för leverantörens förutsättningar att fullgöra sina åtaganden, och
2. vidta de åtgärder som är rimliga för att begränsa risken för utebliven leverans.

32 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. strategier och åtgärder enligt 31 §, och
2. en skyldighet för elleverantörer att göra stresstester för att bedöma strategier och åtgärder.

Prisreglering under en elpriskris**33 §** Regeringen får meddela föreskrifter för viss tid om att priset för leverans av el till elanvändare inte får överstiga vissa nivåer, om Europeiska unionens råd har tillkännagett en elpriskris.

Föreskrifterna ska så snart som möjligt underställas riksdagen för prövning.

Föreskrifterna upphör omedelbart att gälla

1. om de inte underställs riksdagen inom en månad från den dag då de beslutades,
2. om de inte godkänns vid riksdagens prövning, eller
3. om riksdagen inte prövar föreskrifterna inom två månader från det att de underställdes.

13 kap. Aggregeringstjänster**1 §** En leverantör av aggregeringstjänster får inte hindras av andra marknadsaktörer från att få tillträde till elmarknaderna.**2 §** En elanvändare ska kunna köpa och sälja andra eltjänster än elleverans, oberoende av sitt avtal med en elleverantör och utan leverantörens godkännande.**3 §** Innan en leverantör av aggregeringstjänster börjar tillhandahålla sådana tjänster i en elanvändares uttagspunkt ska leverantören göra en anmälan till den systemansvariga som elanvändaren har avtal med. Motsvarande gäller innan leverantören övertar leveranser av aggregeringstjänster från en annan leverantör av sådana tjänster.**4 §** En elleverantör får inte ta ut oskäligen avgifter eller ställa oskäligen krav på en elanvändare med anledning av att elanvändaren har ett avtal om tillhandahållande av en aggregeringstjänst.**5 §** En leverantör av aggregeringstjänster ska på ett icke-diskriminerande sätt i fråga om kostnader, arbete och tidsåtgång

1. lämna information till elanvändare om avtalsvillkor innan ett avtal om aggregeringstjänster träffas,
2. på begäran av en elanvändare lämna uppgifter om elanvändarens efterfrågefleksibilitet, och
3. säkerställa att en elanvändare kan byta leverantör av aggregeringstjänster inom tre veckor från begäran om byte.

Uppgifterna enligt första stycket 2 ska lämnas till elanvändaren utan kostnad.

Det ska vara kostnadsfritt för konsumenter och små företag att byta leverantör av aggregeringstjänster.

14 kap. Energidelning

Deltagande i energidelning

1 § Den som överlåter rätten till delad el får inte ha energidelning som sin huvudsakliga kommersiella eller yrkesmässiga verksamhet.

2 § En elanvändare som sysselsätter fler än 250 personer och vars omsättning överstiger 50 miljoner euro per år eller vars balansomslutning överstiger 43 miljoner euro per år, får inte delta i energidelning om den sammanlagda installerade kapaciteten hos de produktions- och energilagransanläggningar som används inom energidelningen överstiger 6 megawatt.

Områden där energidelning får ske

3 § Energidelning får endast ske mellan en inmatningspunkt och en uttagspunkt inom samma elområde.

Krav på avtal om leverans av el

4 § En elanvändare får endast ta ut delad el från en uttagspunkt om elanvändaren har ingått ett avtal med en elleverantör om att den ska leverera el i uttagspunkten.

Förbud mot sämre villkor

5 § Elleverantörer och andra marknadsaktörer får inte erbjuda den som deltar i energidelning sämre villkor än de villkor som de erbjuder andra elanvändare, om inte skillnaden i villkor är objektivt och sakligt motiverad.

Avdrag för delad el från den totala uppmätta förbrukningen

6 § En elleverantör ska vid debitering av förbrukad el för en elanvändare som tar emot delad el dra av den delade elen från elanvändarens totala uppmätta förbrukning.

Ett sådant avdrag behöver inte göras om

1. energidelningen har skett i strid med 1–3 §§,
2. de som deltar i energidelningen inte har uppfyllt sin anmälningsskyldighet enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 §,
3. elleverantören inte har fått tillgång till de mätuppgifter som krävs för att kunna göra avdraget, eller
4. det saknas någon som har åtagit sig balansansvar för den inmatningspunkt som hör till den produktions- eller energilagransanläggning som den delade elen matas in från.

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om metoder för beräkning av avdrag för delad el.

Föreskrifter om anmälningar och register

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. en skyldighet för den som deltar i eller har deltagit i energidelning att till berörda elleverantörer anmäla sitt deltagande eller att deltagandet har upphört,
2. hur en elleverantör ska hantera anmälningar som avses i 1,
3. att en elleverantör får begära att en elanvändare kompletterar sin anmälan innan avdrag för den delade elen kan göras, och
4. att en elleverantör ska föra register över de anmälningar om energidelning som har kommit in till elleverantören och om vilka uppgifter som ska finnas i registret.

Organisatörer av energidelning

9 § Med *organisatör av energidelning* avses den som har utsetts av deltagare i energidelning för att

1. göra anmälningar som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 §,
2. kommunicera med marknadsaktörer om energidelningen,
3. ansvara för installation eller drift av de produktions- eller energilagringensanläggningar som används inom energidelningen,
4. ge stöd i att reglera uttag av delad el,
5. ingå avtal om energidelning i en elanvändares namn, eller
6. hantera faktureringen av elanvändare som tar emot delad el.

Den som har utsetts enligt första stycket är inte att anse som organisatör av energidelning om denne

- själv deltar i samma energidelning, eller
- äger eller förvaltar de produktions- eller energilagringensanläggningar som ingår i energidelningen och anläggningarna har en sammanlagd installerad kapacitet som överstiger 6 megawatt.

10 § En organisatör av energidelning ska tillhandahålla sina tjänster på icke-diskriminerande och transparenta villkor.

Skyldigheter i vissa fall

Tillämpningsområdet för 12–23 §§

11 § Bestämmelserna i 12–23 §§ tillämpas när en elanvändare ingår avtal om att mot betalning överlåta rätten till delad el genom en organisatör av energidelning som har i uppdrag att hantera faktureringen av den som förvärvar rätten till den delade elen. Detta gäller dock inte när överlåtaren och förvärvaren är fysiska personer och den delade elen matas in från en produktions- eller energilagringensanläggning som finns på en fastighet med

1. ett småhus, om produktions- eller energilagringensanläggningen har en installerad kapacitet som inte överstiger 30 kilowatt, eller
2. ett flerbostadshus, om produktions- eller energilagringensanläggningen har en installerad kapacitet som inte överstiger 100 kilowatt.

Avtal med en organisatör av energidelning som mellanman

12 § En överlåtare ska se till att ett avtal om att mot betalning överlåta rätten till delad el innehåller följande uppgifter:

1. överlåtarens och organisatörens namn och adress,
2. överlåtarens eller organisatörens telefonnummer och webbplats,
3. när avtalet träffas och från vilken tidpunkt rätten till elen kommer att överlåtas,
4. den tid som avtalet löper på eller om det löper tills vidare,

5. vilka tjänster avtalet omfattar,
6. vilka åtaganden överlåtaren har gentemot förvärvaren,
7. villkoren för fakturering och betalning,
8. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,
9. villkoren för uppsägning av avtalet och om avtalet kan sägas upp avgiftsfritt,
10. hur ersättningen beräknas vid uppsägning i förtid av ett avtal som löper under viss tid,
11. villkoren för ersättning om överlåtaren inte uppfyller sitt åtagande enligt avtalet,
12. var förvärvaren kan hitta information om priser, övriga tjänster och villkor, och
13. information om konsumenträttigheter och om hur tvistlösning utanför domstol inleds, om förvärvaren är en konsument.

Information om avtalsvillkor

13 § Innan ett avtal om att mot betalning överlåta rätten till delad el ingås eller bekräftas ska överlåtaren se till att förvärvaren får

1. information om avtalsvillkoren, och
2. en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att en överlåtare ska lämna viss information till förvärvarna på sin webbplats, i reklam eller på något annat sätt, och
2. vilka delar av avtalsinnehållet enligt 12 § som ska finnas med i den sammanfattning som avses i 13 § 2 och hur sammanfattningen ska tillhandahållas.

Information om ändrade avtalsvillkor

15 § En överlåtare som med stöd av avtalet avser att ändra villkoren för ett avtal om att mot betalning överlåta rätten till delad el som löper tills vidare, ska se till att förvärvaren får ett särskilt meddelande om ändringen och om rätten att säga upp avtalet. Om villkorsändringen gäller priset för rätten till den delade elen, ska även skälen och villkoren för ändringen redovisas i meddelandet.

Förvärvaren ska få meddelandet senast två veckor innan de nya villkoren börjar tillämpas eller, om förvärvaren är en konsument, senast två månader innan de nya villkoren börjar tillämpas.

Information om alternativ till att avtalet upphör

16 § En överlåtare som mot betalning har överlåtit rätten till delad el till en konsument, ska före en uppsägning av det avtalet på grund av konsumentens avtalsbrott se till att konsumenten informeras om vilka alternativ som finns till att avtalet upphör.

Fakturering och faktureringsinformation

17 § Fakturering inom energidelnings ska baseras på uppmätt faktisk förbrukning. Faktureringen får baseras på beräknade mängder endast om det saknas mätresultat.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering för rätten till delad el och om en skyldighet för överlåtaren att lämna information till mottagarna av delad el i samband med faktureringen.

19 § En överlåtare av rätten till delad el får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla fakturor eller information enligt de föreskrifter som meddelas med stöd av 18 §. Överlåtaren ska se till att organisatören inte tar ut någon sådan avgift.

Betalningssätt

20 § En överlåtare av rätten till delad el ska se till att förvärvaren erbjuds flera betalningssätt och inte missgynnas på grund av det betalningssätt som förvärvaren har valt.

De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte överstiga betalningsmottagarens kostnader för användningen av betalningssättet eller systemet.

Slutfaktura vid uppsägning

21 § En överlåtare ska se till att en förvärvare som har sagt upp ett avtal om att mot betalning överlåta och förvärva rätten till delad el får en slutfaktura inom sex veckor från den dagen då avtalet sades upp.

Om förvärvaren är ett litet företag eller en konsument, får inga avgifter tas ut för att tillhandahålla slutfakturan. I andra fall ska de avgifter som tas ut vara skäliga.

Rutiner för klagomålshantering

22 § En överlåtare av rätten till delad el ska ha rutiner för att hantera klagomål från förvärvare eller säkerställa att organisatören av energidelning har sådana rutiner.

Information inför byte av energidelningsarrangemang

23 § En överlåtare av rätten till delad el ska, i den utsträckning en förvärvare begär det, på ett icke-diskriminerande sätt i fråga om kostnader, arbete och tidsåtgång, göra de uppgifter tillgängliga som krävs för att förvärvaren ska kunna byta energidelningsarrangemang. Uppgifterna ska inom tre veckor från begäran göras tillgängliga för förvärvaren eller den som förvärvaren pekar ut. Uppgifterna får göras tillgängliga av organisatören av energidelning.

Uppgifterna ska göras tillgängliga utan kostnad, om förvärvaren är en konsument eller ett litet företag.

Energidelning i offentlig sektor

24 § En myndighet eller ett offentligt styrt organ som överlåter rätten till delad el mot betalning eller utan kostnad från en egen produktions- eller energilagransanläggning till en eller flera elanvändare får inte vägra att ingå avtal om att överlåta rätten till delad el med en utsatt kund.

Detta gäller inte om myndigheten eller det offentligt styrda organet kan visa att minst 10 procent av den el som matas in från anläggningen redan går till utsatta kunder.

1 § Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i detta kapitel är till nackdel för elanvändare är utan verkan mot dem.

2 § Avbrottsersättning enligt 3–7 §§ ska avräknas från skadestånd som enligt andra bestämmelser i denna lag eller annan lag betalas på grund av samma elavbrott.

3 § En elanvändare har rätt till avbrottsersättning, om uttagspunkten är elektriskt fränkopplad i en eller flera faser från spänningssatt koncessionerat nät under en sammanhängande period om minst tolv timmar.

Elanvändaren har inte rätt till avbrottsersättning om

1. avbrottet beror på elanvändarens försummelse,
2. distributionen av el avbryts för att vidta åtgärder som är motiverade av elsäkerhetsskäl eller för att upprätthålla en god drift- och leveranssäkerhet och avbrottet inte pågår längre än åtgärden kräver,
3. avbrottet är hänförligt till ett fel i en koncessionshavares ledningsnät och felet beror på ett hinder utanför den koncessionshavarens kontroll som koncessionshavaren inte skäligen kunde förväntas ha räknat med och vars följder koncessionshavaren inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit, eller
4. avbrottet är hänförligt till ett fel i ett ledningsnät vars ledningar har en spänning om 220 kilovolt eller mer.

4 § Avbrottsersättning ska betalas av den som har koncession för det elnät som elanvändaren är direkt ansluten till.

5 § När avbrottsersättning beräknas ska en period med avbruten distribution av el (avbrottsperiod) anses avslutad vid den tidpunkt då avbrottet upphört, om distributionen därefter har fungerat oavbrutet under de närmast följande två timmarna.

6 § Avbrottsersättningen ska för en avbrottsperiod om minst tolv timmar och högst tjugofyra timmar betalas med 12,5 procent av elanvändarens beräknade årliga nätkostnad, dock lägst 2 procent av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken avrundat till närmast högre hundratal kronor.

Om avbrottsperioden är längre än tjugofyra timmar ska för varje därefter påbörjad tjugofyrtimmarsperiod ytterligare ersättning betalas med 25 procent av elanvändarens beräknade årliga nätkostnad, dock lägst 2 procent av prisbasbeloppet avrundat till närmast högre hundratal kronor.

Avbrottsersättningen ska för en avbrottsperiod uppgå till högst 300 procent av elanvändarens beräknade årliga nätkostnad.

7 § Om skyldigheten att betala avbrottsersättning är oskäligt betungande med hänsyn till de ekonomiska förhållandena hos den som är ersättningskyldig enligt 4 § eller den som slutligt ska betala ersättningen enligt 10 §, får ersättningen jämkas efter vad som är skäligt.

Ersättningen får också jämkas efter vad som är skäligt, om arbetet med att få i gång distributionen av el har behövt senareläggas för att inte utsätta arbetstagarna för betydande risker.

8 § Avbrottsersättningen ska betalas till elanvändaren utan oskäligt dröjsmål och aldrig senare än sex månader från utgången av den månad då den ersättningsskyldiga fick eller borde ha fått kännedom om avbrottet.

Den ersättningsskyldiga ska betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635), om betalning inte sker i rätt tid.

9 § Om elanvändaren trots 8 § inte har fått avbrottsersättning och inte har gjort anspråk på ersättning från den ersättningsskyldiga inom två år från det att avbrottet upphörde, är rätten till ersättning förlorad.

10 § Den som är ersättningsskyldig enligt 4 § har, i den utsträckning avbrottet är hänförligt till ett fel i en annan koncessionshavares ledningsnät, rätt att från den koncessionshavaren få ersättning för det som enligt 3–7 §§ har betalats till elanvändaren.

16 kap. Avbrytande av distribution av el till konsumenter

Avtalsvillkor som avviker från kapitlet

1 § Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i detta kapitel är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne.

Konsumentens avtalsbrott

2 § Distribution av el till en konsument får avbrytas, om

1. konsumenten har åsidosatt sina skyldigheter enligt avtalet med den systemansvariga eller elleverantören om distribution eller leverans av el,
2. det rör sig om ett väsentligt avtalsbrott,
3. konsumenten har uppmanats att inom en viss skälig tid vidta rättelse och, om det inte rör sig om utebliven betalning, tillsammans med uppmaningen informerats om att distributionen annars kan komma att avbrytas,
4. den tid som avses i 3 har löpt ut,
5. rättelse inte har skett, och
6. omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller en omfattande sakskada.

Om konsumenten har handlat otillbörligt, får distributionen avbrytas trots att omständigheterna inte är sådana som anges i första stycket 6.

3 § Vid utebliven betalning får distributionen av el till en konsument avbrytas endast om

1. betalningen avser distribution eller leverans av el,
2. förutsättningarna för avbrytande enligt 2 § är uppfyllda och konsumenten i god tid har informerats om vilka alternativ som finns för att undvika att distributionen avbryts,
3. konsumenten efter att den tid för rättelse som avses i 2 § första stycket 3 löpt ut har uppmanats att betala inom tre veckor från det att konsumenten har delgetts uppmaningen tillsammans med information om att distributionen annars kan avbrytas,
4. ett meddelande om den uteblivna betalningen samtidigt med uppmaningen enligt 3 har lämnats till socialnämnden i den kommun där konsumenten får elen distribuerad,
5. de tre veckorna som avses i 3 har löpt ut,
6. socialnämnden inte inom de tre veckorna skriftligen har meddelat den som lämnade meddelandet enligt 4 att nämnden tar på sig betalningsansvaret för skulden,

7. betalningen inte har skett, och
8. fordringen inte är tvistig.

4 § En systemansvarig och en elleverantör har rätt till skälig ersättning av en konsument för kostnaderna för

1. uppmaningar och information till konsumenten enligt 2 och 3 §§, dock inte i fråga om information som rör vilka alternativ som finns för att undvika att distributionen avbryts,
2. meddelanden till socialnämnden enligt 3 §, och
3. avstängningsåtgärden.

Säkerhetsskäl

5 § Den systemansvariga får avbryta distributionen av el till en konsument om det behövs för att den systemansvariga ska kunna

1. vidta åtgärder som är motiverade av elsäkerhetsskäl, eller
2. upprätthålla en god drift- och leveranssäkerhet.

Ett sådant avbrott får inte pågå längre än vad åtgärden kräver.

Om den systemansvariga kan förutse annat än kortvariga avbrott i distributionen, ska konsumenten informeras om detta i god tid före avbrottet. Konsumenten ska informeras personligen eller, om det är lämpligt, genom anslag.

Skadestånd vid avbruten distribution av el

6 § En konsument har rätt till ersättning för en skada som den systemansvariga har orsakat, om distributionen av el avbryts med hänvisning till konsumentens avtalsbrott utan att förutsättningarna i 2 eller 3 § är uppfyllda.

Om distributionen av el har avbrutits på begäran av elleverantören, ska i stället leverantören ersätta konsumenten för den uppkomna skadan.

7 § Om den systemansvariga inte har informerat konsumenten enligt 5 § tredje stycket, har konsumenten rätt till ersättning för en skada som har orsakats av den systemansvariga.

8 § En konsument har rätt till ersättning för en skada som har orsakats av den systemansvariga, om distributionen av el avbryts utan att det beror på konsumentens avtalsbrott och utan att det finns rätt att avbryta distributionen enligt 5 § första stycket. Detta gäller dock inte om den systemansvariga visar att avbrottet beror på ett hinder utanför den systemansvarigas kontroll som den inte skäligen kunde förväntas ha räknat med och vars följderna den inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit.

Om avbrottet beror på någon som den systemansvariga har anlitat för att utföra underhåll, reparation eller liknande arbete, är den systemansvariga fri från skadeståndsskyldighet endast om också den som den systemansvariga har anlitat skulle vara fri enligt första stycket.

9 § Skadestånd enligt 6–8 §§ omfattar ersättning för utgifter och inkomstbortfall samt för annan förlust på grund av avbrottet.

10 § Konsumenten ska underrätta motparten om anspråk på ersättning enligt 6–8 §§ inom två år från det att skadan inträffade. Om konsumenten inte gör det, är rätten till ersättning för den uppkomna skadan förlorad.

11 § Bestämmelser om ansvar för en skada som orsakas av el finns i el-säkerhetslagen (2016:732).

17 kap. Kommunala elföretag

Undantag från lokaliseringsprincipen

1 § En sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen (2017:725) får, trots vad som anges i 2 kap. 1 § kommunallagen om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar, utanför kommunens område bedriva

1. produktion av och handel med el samt därmed sammanhängande verksamhet, eller
2. nätverksamhet i geografisk närhet till företagets nätverksamhet inom kommunen i syfte att uppnå en ändamålsenlig nätverksamhet.

Undantag från självkostnadsprincipen

2 § Om en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen (2017:725) bedriver sådan verksamhet som avses i 1 § 1, ska verksamheten bedrivas enligt affärsmässiga principer trots 2 kap. 6 och 7 §§ kommunallagen och redovisas särskilt.

I 6, 7 och 9 kap. finns bestämmelser om avgifter och intäkter inom nätverksamhet.

18 kap. Tillsyn, uppgifter enligt EU-rättsakter och avgifter för myndighetsverksamhet

Tillsynsmyndighet och tillsynens omfattning

1 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och de föreskrifter eller villkor som har meddelats i anslutning till lagen följs när det gäller frågor om driftsäkerheten hos det nationella elsystemet.

I övrigt utövar nätmyndigheten tillsyn över att lagen och föreskrifter eller villkor som har meddelats i anslutning till lagen följs. Tillsynen omfattar inte att 11 kap. 4 §, 14 kap. 1–3 §§ eller 15–17 kap. följs. När det gäller elleverantörers skyldigheter enligt 11 kap. omfattar tillsynen endast att elleverantörerna följer 11 kap. 28–30 §§ och föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 33 § 2.

2 § Nätmyndigheten utövar tillsyn över att EU:s elmarknadsförordning och EU-förordningar som har antagits med stöd av den förordningen följs. Detta gäller dock inte om det följer av lag eller förordning att tillsynen ska utövas av en annan myndighet.

Rätt att få upplysningar och ta del av handlingar

3 § En tillsynsmyndighet har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

Förelägganden

4 § En tillsynsmyndighet får besluta de förelägganden som behövs för att de föreskrifter och villkor som omfattas av tillsynen ska följas.

Ett föreläggande får förenas med vite.

Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart, om det

1. avser driftsäkerheten hos det nationella elsystemet,
2. avser riktigheten av uppgifter som har lämnats enligt 12 kap. 19 §,
3. avser skyldigheten att lämna upplysningar och handlingar enligt 3 §, eller
4. har meddelats med anledning av en anmälan enligt 6 § första stycket.

Tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen

5 § För tillsyn som avser driftsäkerheten hos det nationella elsystemet har tillsynsmyndigheten rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till den verksamhet som tillsynen avser. Denna rätt omfattar inte bostäder.

Polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs för tillsynen.

Tidsfrister för beslut efter anmälan mot en systemansvarig

6 § Nätmyndigheten ska fatta beslut i ett ärende inom två månader från det att en anmälan kom in till myndigheten, om anmälan

1. har lämnats in av någon som har ett intresse i saken, och
2. innehåller ett påstående om att en systemansvarig inte följer bestämmelser som omfattas av nätmyndighetens tillsyn enligt 1 §.

Om nätmyndigheten behöver ytterligare tid för att avgöra ärendet, får myndigheten förlänga tiden med två månader eller, om sökanden medger det, med den ytterligare tid som kan behövas för att ärendet ska kunna avgöras.

Första och andra styckena gäller inte om en tvist i fråga om den skyldighet som anmälan avser ska tas upp av nätmyndigheten enligt 2 kap. 15 §, 6 kap. 17 § eller 10 kap. 10 §.

Ärenden om undantag enligt EU:s elmarknadsförordning

7 § Ärenden om undantag enligt artikel 63.1, 63.2 och 63.3 i EU:s elmarknadsförordning prövas av regeringen.

Nätmyndigheten ska utreda sådana ärenden och därefter, med eget yttrande, överlämna ärendet till regeringens prövning. Nätmyndigheten ska i samband med överlämnandet offentliggöra sitt yttrande.

I fall som avses i artikel 63.5 i EU:s elmarknadsförordning ska regeringen meddela beslut efter yttrande från Acer.

Ändring eller upphävande av beslut efter begäran av Europeiska kommissionen

8 § I ett beslut av nätmyndigheten enligt en sådan genomförandeakt eller delegerad akt som avses i artikel 58.1 i EU:s elmarknadsförordning ska det anges att beslutet kan komma att upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Information som nätmyndigheten behöver enligt elmarknadsdirektivet

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för systemansvariga att till nätmyndigheten lämna information som myndigheten behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt artikel 59.1 i elmarknadsdirektivet.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för nätkoncessionshavare att informera en myndighet om att transporten av el till elanvändare har avbrutits och om skälen till avbrytandet.

Bevarande av information

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en skyldighet för elleverantörer att dokumentera och bevara uppgifter om leveransavtal, derivatinstrument och transaktioner som gäller sådana avtal eller instrument samt att på begäran lämna sådana uppgifter till en svensk myndighet eller Europeiska kommissionen.

Avgifter för en myndighets verksamhet

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för en myndighets verksamhet som sker med stöd av denna lag.

19 kap. Förseningsavgifter

Beslut om förseningsavgift

1 § Nätmyndigheten ska besluta att ta ut en förseningsavgift från en systemansvarig, om det finns förutsättningar för att ta ut avgiften enligt detta kapitel. När myndigheten har beslutat att ta ut en avgift, ska myndigheten skicka ett meddelande med information om beslutet till den systemansvariga.

Om redovisningshandlingar eller revisorsintyg inte lämnas

2 § En systemansvarig ska betala en förseningsavgift med 10 000 kronor till staten, om den systemansvariga inte inom sju månader från räkenskapsårets utgång lämnar

1. redovisningshandlingar enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 kap. 9 § 2, eller

2. ett sådant revisorsintyg som avses i 5 kap. 10 § 2.

Om den systemansvariga har beslutat om fortsatt bolagsstämma enligt 7 kap. 14 § andra stycket aktiebolagslagen (2005:551) eller om fortsatt föreningsstämma enligt 6 kap. 13 § andra stycket lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, ska dock den systemansvariga betala förseningsavgift först om handlingarna inte har kommit in inom nio månader från räkenskapsårets utgång.

3 § Om redovisningshandlingarna eller revisorsintyget inte har kommit in inom två månader från det att nätmyndigheten skickade ett meddelande till den systemansvariga med information om beslutet att ta ut avgift enligt 2 §, ska den systemansvariga betala en ny förseningsavgift med 10 000 kronor.

Om handlingarna inte har kommit in inom två månader från det att nätmyndigheten skickade ett meddelande till den systemansvariga med information om beslutet att ta ut avgift enligt första stycket, ska den systemansvariga betala en ny förseningsavgift med 20 000 kronor.

4 § Om registrering har skett av ett beslut om att den systemansvariga har försatts i konkurs eller gått i likvidation, får nätmyndigheten inte besluta om förseningsavgift enligt 2 eller 3 §.

5 § Om den systemansvariga har lämnat de handlingar som anges i 2 § i tid och handlingarna har någon brist som lätt kan avhjälpas, får nätmyndigheten besluta om förseningsavgift endast om den systemansvariga har underrättats om bristen och fått tillfälle att avhjälpa den men inte gjort det inom den tid som har angetts i underrättelsen. En sådan underrättelse får sändas med posten till den postadress som den systemansvariga senast har anmält hos nätmyndigheten.

Om uppgifter som behövs för att bestämma en intäktsram inte lämnas

6 § En systemansvarig ska betala en förseningsavgift med 100 000 kronor till staten, om den systemansvariga inte inom den tid som anges i föreskrifter som har meddelats i anslutning till 9 kap. 7 § lämnar de uppgifter som behövs för att bestämma intäktsramen.

Om uppgifterna inte har kommit in inom två månader från det att nätmyndigheten skickade ett meddelande till den systemansvariga med information om beslutet att ta ut avgift enligt första stycket, ska den systemansvariga betala en ny förseningsavgift med 100 000 kronor.

Efterskänkande av förseningsavgifter

7 § En förseningsavgift enligt 2 eller 3 § ska efterskänkas helt, om

1. överträdelsen är ursäktlig med hänsyn till omständigheter som den systemansvariga inte har kunnat råda över, eller
2. det annars är uppenbart oskäligt att ta ut den.

8 § En förseningsavgift enligt 6 § ska efterskänkas helt, om

1. överträdelsen är ursäktlig med hänsyn till omständigheter som den systemansvariga inte har kunnat råda över, eller
2. det annars är oskäligt att ta ut den.

En förseningsavgift enligt 6 § ska dessutom efterskänkas helt eller delvis, om överträdelsen är liten med hänsyn till de uppgifter som nätmyndigheten behöver för att bestämma intäktsramen eller till förseningens längd.

9 § Om det är motiverat med hänsyn till det som har förekommit i ärendet, ska frågan om att efterskänka en förseningsavgift tas upp även om något yrkande om detta inte har gjorts.

Indrivning

10 § Om en förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppsmaning, ska avgiften lämnas för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

11 § Regeringen får meddela föreskrifter om att indrivning enligt 10 § inte behöver ske för mindre belopp när det gäller förseningsavgifter enligt detta kapitel.

Verkställighet

12 § Ett beslut om förseningsavgift får verkställas även om det inte har fått laga kraft.

13 § Om en systemansvarig har rätt att få tillbaka en betald förseningsavgift på grund av en domstols beslut, ska ränta betalas på den återbetalade förseningsavgiften från och med månaden efter den då förseningsavgiften betalades in till och med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntans storlek ska 65 kap. 4 § tredje stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) tillämpas.

20 kap. Straff

1 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 3 kap. 17 §.

Om gärningen är ringa utgör den inte brott.

2 § Ansvar enligt 1 § ska inte dömas ut om gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

3 § Den som har överträtt ett vitesföreläggande ska inte dömas till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet.

21 kap. Överklagande och handläggning i domstol

Överklagande sker till allmän förvaltningsdomstol

1 § Beslut av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Domstolarnas sammansättning i vissa mål

2 § Vid prövningen av mål som avser överprövning av beslut enligt 9 kap. 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22 eller 23 § ska förvaltningsrätten bestå av två lagfarna ledamöter och två ekonomiska experter. Detta gäller dock inte om något annat följer av 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.

Om en av de ekonomiska experterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför.

3 § Vid prövningen av mål som avser överprövning av beslut enligt 9 kap. 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22 eller 23 § ska kammarrätten bestå av tre lagfarna ledamöter och två ekonomiska experter. Om en av de lagfarna ledamöterna eller en av de ekonomiska experterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför.

Kammarrätten är domför utan ekonomiska experter i fall som anges i 12 § fjärde stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar och vid prövning av mål som är av enkel beskaffenhet.

I övrigt gäller, även i mål som avses i första stycket, 12 § sjunde–tionde styckena lagen om allmänna förvaltningsdomstolar i fråga om kammarrättens sammansättning. Vid behandlingen av frågor om prövningstillstånd och frågor som behandlas samtidigt med dessa ska dock även en ekonomisk expert ingå i rätten, om inte målet är av enkel beskaffenhet.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förordnar för viss tid dem som ska tjänstgöra som ekonomiska experter enligt 2 och 3 §§. Om det, medan en ekonomisk expert deltar i behandlingen av ett mål,

inträffar en omständighet som medför att förordnandet ska upphöra att gälla, ska förordnandet ändå anses fortsätta att gälla i det pågående målet.

Den som ska tjänstgöra som ekonomisk expert ska vara svensk medborgare och får inte vara underårig eller i konkurstillstånd eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Föreskrifter om ikraftträdande av denna lag meddelas i lagen (2026:1282) om införande av elmarknadslagen (2026:1281).

På regeringens vägnar

EBBA BUSCH

ANDREAS CARLSON
(Klimat- och
näringslivsdepartementet)